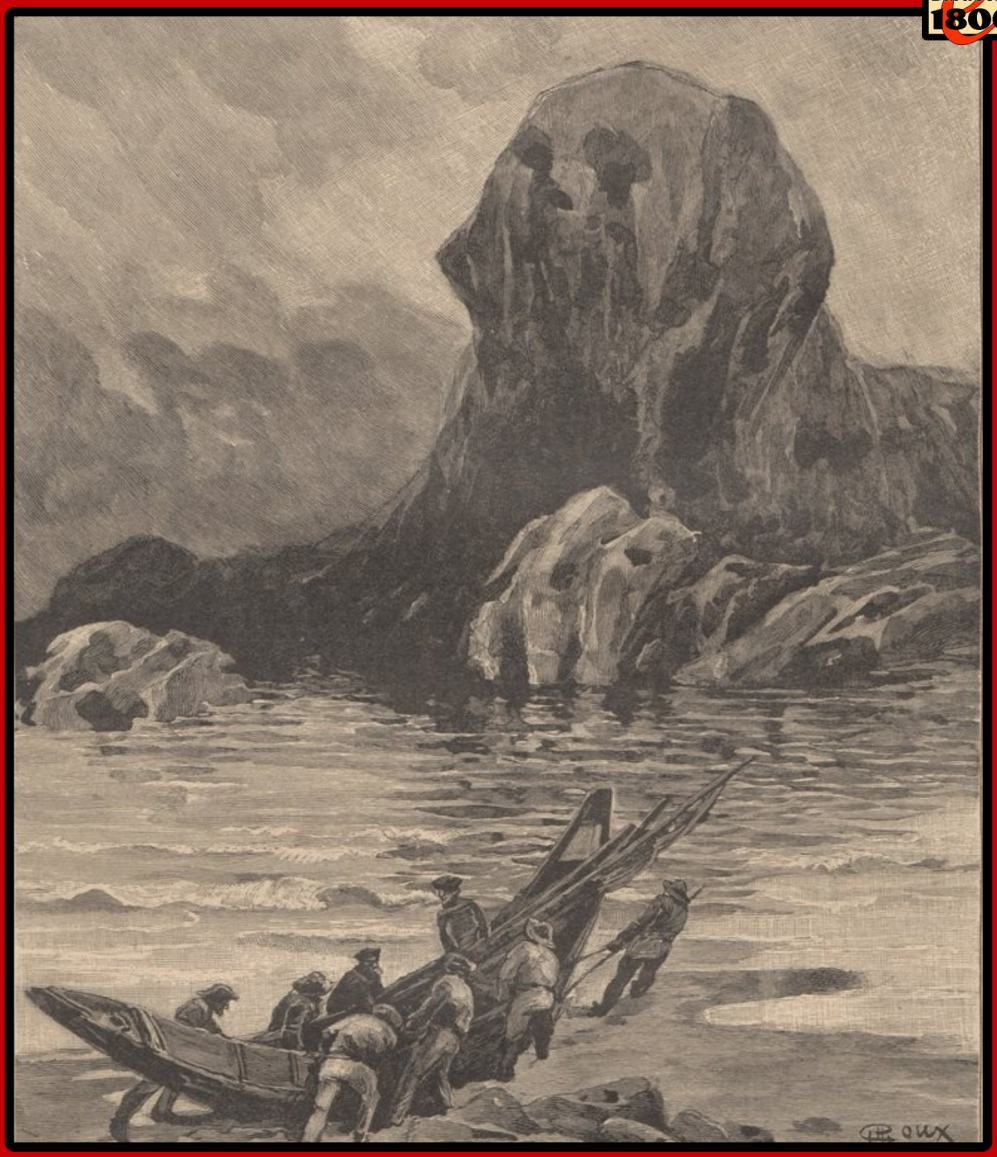

Is-sfinksen

JULES VERNE

Jules Verne

Is-sfinksen

eBibliotek 1800

2022

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Jules Verne: *Is-sfinksen* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Jules Verne: *Is-sfinksen* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

1

Ingen vil sikkert tro på denne fortælling om Is-sfinksen. Men det er også det samme. Fortællingen er god nok, synes jeg, og enhver kan jo så tro på den eller ej, ligesom han vil.

Det ville være vanskeligt, at finde et sted, der var mere egnet til udgangspunkt for alle disse mærkværdige og uhyggelige eventyr, end "De Øde Øer". Cook havde givet dem dette navn i 1779, og efter nogle ugers ophold der på øerne, gav jeg ham fuldkommen ret i, at det var det eneste navn, der passede på dem. Og alligevel benævnes de i reglen ikke således; men "Kerguelens Øer", efter en fransk baron, som i året 1772 opdagede dem for første gang.

Kerguelens Øer ligger på 49° 54' sydlig bredde og 69° 6' længde, og deres samlede landområde beregnes til fire tusind fem hundrede kvadratkilometer, omtrent halvdelen af Korsika. De er af vulkansk oprindelse, og havet har sønderflænget deres bredder, så de er blevet udtungede og forrevne, pjaltede, som den nederste kant på en tiggerskes nederdel. Vejrliget er yderst råt, plantevæksten forkrøblet og forkommen. Men havene omkring Kerguelens Øer vrimler af alle slags store sødyr, der om sommeren kalder hvalfangerskibene til i hundredvis. Så bliver der livligt på øerne og navnlig i Julehavnen, der ligger i bunden af en af de dybe og smalle fjorde, der skærer sig ind i den største af øerne.

Her havde jeg tilbragt to måneder. Men efter at have fuldendt de geologiske og mineralogiske studier, som havde lokket mig til øerne, længtes jeg kun efter at komme bort.

Det var den 2. august 1839, at jeg slentrede rundt langs havnen og traf min vært.

"Så vidt jeg kan se, hr. Jeorling," sagde han, "begynder tiden at falde Dem lang."

Han var en stor og solid amerikaner, der i tyve år havde holdt kro ved Julehavnen.

"Ja," svarede jeg, "det kan ikke nægtes."

"Jeg vidste det. Den dag, De gik i land i Julehavnen og tog ind hos Fenimore Atkins i *Den Grønne Strandskade*, sagde jeg til mig selv: Om fjorten, ja måske allerede om otte dage fortryder min gæst, at han er kommet til Kerguelens …"

"Nej, far Atkins, nej, jeg fortryder aldrig noget."

"En meget god vane!"

"Jeg har haft megen fornøjelse af at strejfe rundt på øerne, jeg har gjort mange interessante iagttagelser, og jeg har levet udmærket i *Den Grønne Strandskade*. Men … nu har jeg været her i to måneder …"

"Og nu længes De efter at vende tilbage til Deres fædreland, som også er mit, hr. Jeorling, til Connecticut, til vor hovedstad Hartford!"

"Ja, far Atkins. Nu har jeg strejfet verden rundt i tre år, og man må dog engang slå sig ned et sted og gro fast der."

"He! Når man gror fast," sagde amerikaneren og kneb det ene øje sammen, "så ender det altid med, at man begynder at skyde grene."

"Ganske vist, far Atkins. Men jeg har ingen familie, så jeg bliver rimeligvis det sidste skud på mine forfædres stamme. Når man først er blevet fyrretyve år, falder det ikke en ind at

skyde grene, sådan som De har gjort. De er et helt træ, far Atkins, og et smukt træ!"

"En eg, en grøn eg, hr. Jeorling."

"Og De har gjort rigtigt i at adlyde naturens bud. Men forresten – naturen har også givet os ben til at gå på."

"Og noget andet til at sidde på, hr. Jeorling! – det er derfor, jeg har indrettet mig bekvemt i Julehavnen. Min Betsey har skænket mig tolv børn, og de giver mig nok en dag nogle børnebørn, der kravler op ad mig, som små kattekillinger …"

"Og De tænker aldrig på at vende tilbage til Deres fædreland?"

"Hvad skulle jeg der, hr. Jeorling? Her har jeg det jo godt, både jeg selv og min familie."

Fenimore Atkins befandt sig udmærket på "De Øde Øer". Forretningen gik godt. *Den Grønne Strandskade* var havnens eneste gæstgiversted, og den var sikker på hvalfangernes besøg, når skibene lagde ind i havnen. Atkins forsynede dem desuden med tælle, fedt, tjære, krydderier, sukker, te, konserves, whisky og brændevin. Hans sønner var tømrere, jægere og fiskere, og det var flinke, unge mænd, der uden vrøvl udførte deres dagværk med iver og dygtighed.

"Ja, far Atkins," sagde jeg, "jeg er glad ved, at jeg har været på Kerguelens Øer; men jeg vil ikke være ked af at komme afsted."

"Tålmodighed, hr. Jeorling, tålmodighed! Man ved, hvad man har; men man ved aldrig, hvad man får. Men forresten nærmer den gode årstid sig. Vinteren har været mild i år, og det vil ikke vare længe, inden skibene begynder at vise sig."

"Gid De havde ret, far Atkins, og gid skonnerten *Halbrane* snart ville løbe ind i havnen."

"Kaptajn Len Guy er en rask sømand, selv om han er englænder. Der gives brave folk allevegne, og han forsyner sit skib fra *Den Grønne Strandskade*."

"Og hvad mener De om *Halbrane*?"

"Om otte dage viser den sig i farvandet, hr. Jeorling, eller kaptajn Len Guy er ikke mere til. Og dersom Len Guy ikke er til, så er *Halbrane* også forlist med mand og mus mellem Kerguelen og Det Gode Håbs forbjerg. "

Og med en gestus, der antydede, at denne sidste mulighed var udenfor alle rimeligheders grænse, forlod Fenimore Atkins mig.

Det var unægteligt mit højeste ønske, at min brave vært måtte få ret. Ganske vist, det var sandt, at den gode årstid nærmede sig; men det havde ikke meget at sige på Kerguelens Øer.

Skønt de ligger på samme breddegrad i syd, som Paris i nord, er klimaet dog altid fugtigt og koldt – alt andet end behageligt. Jeg befandt mig ikke nær så godt på øerne, som Fenimore Atkins.

Og når jeg, for at komme bort, særlig havde fæstet min opmærksomhed på skonnerten *Halbrane*, var det, fordi min vært altid roste den.

"Der findes ikke noget bedre skib," gentog han tidligt og silde. "Og af alle kaptajner i den engelske handelsflåde er der ikke en, som kan sammenlignes ved min ven, Len Guy, hverken i dristighed eller dygtighed. Han ville være fuldkommen, hvis han blot var lidt mere omgængelig, hvis han bare kunne snakke lidt."

Halbrane, fortalte far Atkins mig, var en tremastet skonnert, hvis kobberforhudede skrog var ligeså smukt som solidt bygget. Det var på samme tid en udmærket sejler og fuldt ud skikket til at kæmpe mod drivisen, en ære for skibsbyggerne i Birkenhead. Foruden kaptajnen, løjtnanten, bådsmanden og kokken var der kun otte mand om bord. Det var nok til at manøvrere skibet, og mere behøvedes ikke. For *Halbrane*s kaptajn drev ikke fiskeri; men sejlede med sin skude i Afrikas og Amerikas sydlige have fra ø til ø og fra fastland til fastland, udelukkende for at handle. Men havde *Halbrane* således ikke brug for alle de redskaber, der behøves for at jage sæl og hval, så var det dog ikke ubevæbnet. Tværtimod! I disse have var sørøveriet endnu almindeligt, og kaptajn Len Guy havde ikke forsømt at forsyne sin skude med fire svingbasser og alle slags håndvåben.

Altså – et solidt og hurtigtsejlende fartøj, og en dygtig kaptajn, der ikke lod sit skib krydse rundt på fiskeri; men som sejlede støt fra ø til ø. Hvad mere kunne jeg ønske mig!

Selvfølgelig havde jeg sat mig i hovedet, at jeg ville med *Halbrane* fra Kerguelen til Tristan d'Acunha, hvor jeg ville tilbringe et par måneder, inden jeg endelig vendte tilbage til mit fædreland. Og selvfølgelig ventede jeg *Halbrane* dag efter dag med den største utålmodighed.

Hver morgen spurgte jeg min vært: Hvorledes går det med *Halbrane*? Og stadig svarede far Atkins:

"*Halbrane*, hr. Jeorling! Tro De mig, den kommer i dag, og kommer den ikke i dag, så kommer den i morgen. De kan være ganske rolig for, at enten den ene eller den anden dag bliver dagen før, *Halbrane* kommer."

Det viste sig virkelig også, at min filosofiske vært fik ret til trods for Edgar Poes advarsel, hvor han råder til altid "at regne med det uforudsete, uventede, ufattelige, hvori tilfældigheder, muligheder og uvæsentlige kendsgerninger altid spiller en så stor rolle, at man aldrig bør stole på lykketræffet uden efter de strengeste og nøjagtigste beregninger".

En morgen, det var den 7. august, blev jeg vækket af min vært, der med sine vældige næver hamrede løs på døren ind til mit soveværelse.

"Hr. Jeorling, er De vågen?"

"Ja, far Atkins, det er virkelig umuligt at sove for det spektakel, De laver. Hvad er der på færde?"

"Et skib ti kilometer til søs i nordøst."

"Er det *Halbrane*?" råbte jeg og sprang ud af sengen.

"Det får vi at vide om et par timer, hr. Jeorling; men i hvert fald er det årets første skib, som vi bør give en god modtagelse."

I en fart kom jeg i klæderne og skyndte mig ned i havnen til Fenimore Atkins på et sted, hvorfra blikket mellem de to forbjerge, der dannede indsejlingen til fjorden, kunne nå ud over det åbne hav. Den sidste tåge var blæst bort, himlen var omtrent skyfri; og havet roligt.

En snes beboere, for størstedelen fiskere, omgav far Atkins, der uden modsigelse var stedets mest velhavende mand, og derfor også den mest hørte. Der blev ført en livlig samtale, og jeg hørte efter, uden at blande mig. Til min skuffelse hørte jeg, at kun de færreste holdt på, at det var *Halbrane*.

"Det er *Halbrane*," gentog far Atkins. "Skulle Len Guy ikke være den første, der kommer til Kerguelen måske? Jeg er så

sikker på det, som om vi allerede stod og handlede om hundrede tønder kartofler, til at forny hans forsyning med."

"I har klister i øjnene, far Atkins," sagde en af fiskerne.

"Ikke mere, end du har i hovedet," svarede min vært bistert.

"Det skib der er ikke bygget som en englænder," sagde en anden. "Med dens skarpe stævn og buede sider tror jeg snarere, at det er en amerikaner."

"Nej, det er en englænder," svarede Atkins. "og den er bygget i Birkenhead ved Liverpool. Det er *Halbrane*."

"Nej," sagde en gammel søulk. "Den skude er sat i vandet i Baltimore hos Nipper & Stronge."

"Dummerhoved!" svarede Atkins. "Gnid engang skidtet af øjnene og se på flaget."

"Engelsk!" råbte hele flokken.

Ja, det var De Forenede Kongerigers røde flag, der vajede fra mastetoppen. Det kunne der ikke være nogen tvivl om –: Far Atkins havde taget første stik hjem; men ville han vinde spillet? Var det Len Guy, der førte sin skonnert ind mod Julehavnen?

To timer senere vidste vi besked. Det var *Halbrane*, der lå for anker i havnen!

2

Jeg blev stående på kajen og iagttog, hvad der foregik.

Næppe havde *Halbrane* kastet anker, før Atkins råbte og hilste ud til skibet; men i hvert fald hvad kaptajnen angår, syntes han at være betydeligt mere tilbageholdende, end min brave vært.

Kaptajnen var en mand på fem og fyrretyve år, stærk og solid, som hans eget skib. Håret var allerede begyndt at gråne; men øjnene skinnede som gløder, i det vejrbidte ansigt. Hans træk var langtfra barske, snarere urolige, som et indesluttet menneskes, der skinsygt våger over sine hemmeligheder.

Skibet havde måske ligget en halv time i havnen, da jeg hørte mig tiltalt af en fremmed stemme. Jeg vendte mig om og så en vidunderlig skikkelse foran mig. Det var en søulk på over de fyrretyve år, med et rundt hoved på en tyrehals, et bryst, der var stort nok, tror jeg, til at to par lunger kunne arbejde i det, og et par hjulede ben, der stod støt og solidt, som plantet i jorden. Han så på mig med et lunt smil, der vakte et spil af fine rynker under øjnene. Det var, som om hele ansigtet lo.

"Hr. Jeorling, tænker jeg!"

"Javel, min ven. Hvad vil De?"

"Tilbyde Dem min tjeneste."

"Deres tjeneste – til hvad?"

"Far Atkins siger, at De ønsker at indskibe Dem på *Halbrane* ..."

"Hvem er De?"

"Jeg er døbt Hurligurli, og under det navn er jeg indført i skibslisten som bådsmand om bord. Forresten er jeg kaptajn

Len Guys fortrolige ven, og endskønt man siger, at han ikke lytter til nogens råd, så hører han dog gerne på, hvad jeg siger."

Det faldt mig straks ind, at den mand kunne blive mig til nytte.

"Ja," sagde jeg, "Hvis De har tiden til Deres rådighed …"

"Jeg har to timer for mig, hr. Jeorling, og der er forresten ikke noget at bestille. Vi skal losse nogle varer, nogle forråd skal fornyer, det er det hele. Det er hviletid for besætningen. Hvis De har tid, ligesom jeg …"

Og med en betegnende gestus pegede han hen imod kroen.

"Vi kan lige så godt tale sammen her," sagde jeg.

"Her, hr. Jeorling! Tale stående og med tør mund, når man akkurat lige så godt kan sætte sig ned i *Den Grønne Strandskade* med et glas whiskysjavs foran sig!"

"Jeg drikker ikke noget, bådsmand."

"Så drikker jeg for os begge to. – Ja, De må nu bare ikke tro, at De har med en drukkenbolt at gøre. Jeg drikker aldrig mere, end jeg har godt af; men jeg gør, hvad jeg kan, for at udrydde disse Satans drikkevarer."

Jeg fulgte bådsmanden, der åbenbart var velkendt med landlovens behageligheder, og imens far Atkins på skonnertens dæk købslog og pruttede, tog vi plads ved bordet i hans skænkestue.

Det var mig, der genoptog samtalen:

"Jeg havde egentlig regnet med, at Atkins ville sætte mig i forbindelse med Deres kaptajn, for så vidt jeg ved, er han en god bekendt af …"

"Pøh!" udbrød Hurligurli foragteligt. "Fenimore Atkins! Ja, han er god nok, og kaptajnen sætter pris på ham; men det siger

nu ikke ret meget. Nej, lad mig, hr. Jeorling …"

"Er det da så vanskeligt, bådsmand? Har De ikke en ledig kahyt om bord? Jeg stiller ingen fordringer, og jeg betaler …"

"Det er alt sammen meget godt; hr. Jeorling. Der er en kahyt om bord i ruffet, som aldrig nogensinde har været benyttet, og hvis De ikke er bange for at spytte i bøssen, så … Men, ser De, mellem os sagt, det er en meget vanskelig sag. Der hører meget mere snedighed til, end De tror, og end gamle Atkins er i besiddelse af, til at få kaptajnen til at tage rejsende om bord. Men – man er jo lige så klog, som et menneske! Skål!"

Hurligurli stak næsen ned i sit whiskyglas, hvis bund han vendte lige op mod loftet, og blinkede til mig med det ene øje. Så trak han en lille snadde, der var sort af tobakssovs, frem, stoppede den og stak den ind i et hjørne af munden mellem et par af sine solide tænder. Og snart rullede skyer af røg sig omkring ham, som fra en damper i fuld fart.

"Hr. Hurligurli …" sagde jeg.

"Hr. Jeorling".

"Hvorfor skulle Deres kaptajn egentlig nægte at tage mig med?"

"Nå, det passer ham nu ikke at have rejsende om bord. Han har hidtil altid sagt nej."

"Ja, men – hvorfor?"

"Fordi han vil sejle, som han vil, mod nord eller syd, eller øst eller vest, akkurat som det stikker ham, uden at han behøver at gøre regnskab for det. Og desuden – hvem bryder sig egentlig om at sejle med *Halbrane*, når dets kaptajn ikke er af den slags, der holder af at narre Vorherre; men lader sig drive så nogenlunde, hvorhen vinden blæser?"

Jeg var lige ved at tro, at Hurligurli lavede sjov med mig, at han ville have mig til at tro om *Halbrane*, at det var et slags spøgelsesskib, der sejlede hid og did på lykke og fromme med et ganske uvirkeligt væsen til kaptajn.

"Forlader *Halbrane* ikke Kerguelen om fire-fem dage?" spurgte jeg.

"Jo."

"Og styrer det så ikke op imod Tristan d'Acunha?"

"Rimeligvis."

"Vel, bådsmand, det er en sandsynlighed, der er fuldstændig tilstrækkelig for mig. De skal ikke komme til at fortryde det, dersom De kan få kaptajn Len Guy til ..."

"Fortryde, hr. Jeorling!" sagde bådsmanden, idet han rystede sin buskede manke, som om han lige var dukket op af vandet. "Hvorfor skulle jeg komme til at fortryde det? Det ved jeg, at jeg ikke kommer til. Men nu vil jeg ikke desto mindre sige Dem farvel og se at komme om bord."

Hurligurli tømte sit sidste glas whisky og tog afsked fra mig med en beskyttende mine. Vældige røgskyer fra hans snavsede snadde bølgede omkring hans hoved, mens han på sine bens kraftigt svungne buer vraltede frem gennem krostuen. Så lukkede døren sig efter ham, og bådsmanden stod nordpå ud gennem havnen.

Ved bordet sad jeg alene tilbage i dybe tanker. Hvordan forholdt det sig egentlig med denne kaptajn Len Guy? far Atkins havde fremstillet ham, ikke alene som en dygtig sømand, men også som et bravt menneske, og Hurligurli havde ingenlunde rokket ved denne fremstilling. Kun havde han beriget den, ved at tildele kaptajnen en ret mærkelig egenartethed. Men af

hvilken grund skulle han da nægte, at tage mig om bord? Blot for at have sin fulde frihed til at sejle, som det faldt ham ind! Måske – men mon der ikke stak noget andet under? Hvad var det for en last, han sejlede med? Han skulle vel ikke tilfældigvis drive slavehandel? – Hvorfor ikke? Far Atkins kendte kun kaptajnen fra de korte ophold i havnen og kunne egentlig intet vide om, hvad han foretog sig. Eller var det hele noget sludder af denne Hurligurli, som måske ville gøre sig kostbar, efter at han først selv havde tilbudt mig sin tjeneste? Måske ville Len Guy være lykkelig ved at modtage en rejsende om bord, der stillede så få fordringer som jeg, og som var villig til at betale, hvad der forlangtes.

En time senere mødte jeg værten nede i havnen og fortalte ham, hvad der var sket.

"Ja, den Hurligurli!" råbte han. "Han ligner altid sig selv. Hvis man skulle tro på, hvad han siger, så snyder kaptajn Len Guy ikke næsen, uden først at rådspørge sin bådsmand. Nej, pas på ham, hr. Jeorling! Der er ikke ondt skabt i fyren; men det er hans største fornøjelse at trække penge ud af lommerne på folk. Dersom De vil have noget med ham at gøre, så slå først snoren tre gange om Deres pung og hold den godt gemt."

"Jeg takker for advarslen, Atkins. Men sig mig, har De talt med kaptajn Len Guy?"

"Ikke endnu, hr. Jeorling, ikke endnu. *Halbrane* har jo knap kastet anker."

"Ja; men De forstår nok, at jeg er utålmodig …"

"Det skal man aldrig være! – Men det ordner sig forresten af sig selv. Kommer De ikke med *Halbrane*, så kommer De med et andet skib, her vil snart være nok af dem. Stol De kun på mig."

Sådan sagde Atkins, og på den måde var jeg lige vidt. Hurligurli og Atkins snakkede hver på sin måde; men de gjorde ikke noget. Jeg måtte selv tage fat og se at få kaptajnen i tale, for med *Halbrane* ville jeg.

Den næste dag ved middagstid så jeg Len Guy i havnen og gik løs på ham; men han ville åbenbart ikke have noget med mig at gøre. Enten havde Hurligurli virkelig talt med ham, og han ville ikke have mig med, eller også kunne han se, at jeg var en fremmed på stedet, og ville ifølge sin indesluttede natur undgå mig. Nok er det, han drejede af og traf, netop som jeg var i færd med at indhente ham, sin løjtnant og slog følge med ham.

Men jeg opgav endnu ikke håbet. Jeg måtte vide besked, enten det så blev ja eller nej, og ved middagsbordet i kroen gjorde jeg sikker regning på at træffe kaptajnen.

Det er almindelig skik, når et skib ligger i havn, at folkene får friske fødevarer bragt om bord, mens officererne foretrækker at spise i land. Denne afveksling i kosten er ikke alene en behagelighed; men en nødvendighed, som hensynet til helbredet om bord påbyder.

Jeg gik da hen i kroen og ventede. Men hverken kaptajnen, løjtnanten eller bådsmanden indfandt sig til middagen. De spiste om bord.

Atter strejfede jeg omkring i havnen. Mørket faldt på, og af *Halbrane* så jeg snart kun signallygten i mastetoppen. Men alt var stille om bord, og ikke en mand kom i land.

Det var et underligt skib og en mærkværdig kaptajn, der holdt sine folk om bord, som soldater i en kaserne!

Jeg gik tilbage til kroen, hvor Fenimore Atkins sad indenfor døren og røg sin pibe.

"Det lader ikke til, at kaptajn Len Guy søger Deres kro videre flittigt?" sagde jeg.

"Vent blot," svarede værten, "i morgen er det søndag."

"Har De ikke talt med ham endnu?"

"Jo ..." svarede Atkins meget langtrukkent.

"Har De sagt ham, at her er en rejsende, som gerne vil indskibe sig på *Halbrane*?"

"Ja."

"Nå, hvad svarede han?"

"Ikke netop det, som De ønskede, hr. Jeorling."

"Han afslog det?"

"Ja, han sagde, at hans skonnert ikke var indrettet på at medtage rejsende, at han aldrig havde taget nogen med, og at han heller ikke tænkte at gøre det i fremtiden."

Jeg skyndte mig op på mit værelse, for at gå til ro; men jeg fik ikke meget søvn den nat. Vreden steg op i mig mod dette menneske. Hvad mon han egentlig bildte sig ind? Det var jo uhørt, at et handelsfartøj nægtede at tage en rejsende om bord! En rejsende, som tilbød at betale, hvad der forlangtes!

Jeg måtte tale med ham!

Om morgenen gik jeg ud i havnen. Det var et skrækkeligt vejr. Regn, blandet med sne, styrtede ned fra himlen og piskedes af stormen hen over jorden. Fiskerbådene var gået ud, før uvejret begyndte, der var ikke en båd i havnen. *Halbrane* lå ikke længere ude, end at jeg kunne råbe derover; men selv om Hurligurli havde hørt mig, vovede han sikkert ikke på egen hånd at sende en båd ind efter mig.

Jeg gik tilbage til kroen og op på mit værelse. Stormen tudede omkring huset og ned gennem skorstenen, regnen strømmede

ned ad ruderne. Men jeg brød mig hverken om det ene eller det andet. Jeg stillede mig ved vinduet og holdt skarpt øje med skonnerten.

Op ad formiddagen stillede vejret af. Det faldt hurtigere til ro end jeg. Kort efter kom en båd til land, en mand steg op af den, det var Len Guy.

I et nu var jeg ude i havnen og henne hos ham.

"Min herre," sagde jeg i en kort, kold tone.

Kaptajn Len Guy så skarpt på mig, og jeg blev slået af det sørgmodige udtryk i hans mørke øjne. Han talte næsten hviskende.

"De er fremmed?" spurgte han.

"Ja, på Kerguelen."

"Englænder?"

"Nej, amerikaner."

Han hilste mig med et svagt buk, og jeg besvarede hans hilsen.

"Min herre," vedblev jeg, "jeg har grund til at tro, at Fenimore Atkins har gjort Dem et forslag – et forslag, som, synes det mig, fortjente en mere gunstig …"

"Et forslag om at gå om bord på min skonnert?"

"Ja."

"Jeg beklager meget, min herre, at jeg ikke har kunnet imødekomme …"

"Men hvorfor dog?"

"Fordi jeg ikke plejer at tage rejsende om bord, og fordi *Halbrane* aldrig går i bestemt tur. Den sejler fra sted til sted. Som det synes mig bedst. Jeg ejer selv størstedelen af skibet og modtager ikke ordrer fra nogen reder."

"Det beror altså udelukkende på Dem, om De vil tage mig med."

"Ja; men jeg kan kun svare nej – så ondt det end gør mig."

"Måske skifter De mening, hr. kaptajn, når De hører, at bestemmelsesstedet er mig ligegyldigt. Deres skib må dog gå et eller andet sted hen!"

"Ja, ganske vist, et eller andet sted …"

Det forekom mig, at kaptajn Len Guys blik, idet han sagde dette, rettedes mod syd.

"Men jeg har dog forstået det således, at De herfra agter Dem til Tristan d'Acunha?"

Kaptajn Len Guy stod tavs foran mig, hensunken i tanker.

"Jeg ved ikke, om De hørte, hvad jeg sagde?" spurgte jeg.

"Jo, ganske vist," svarede kaptajnen. "Jeg går til Tristan d'Acunha, eller til Kap eller Falkland … eller måske et andet sted hen … "

"Vel, kaptajn Len Guy, og jeg vil netop så umådelig gerne et andet sted hen," svarede jeg rasende. Det var mig næsten umuligt længere at beherske mig.

Men nu forandredes kaptajnens væsen pludselig. I en kort, skarp tone erklærede han, at jeg kunne spare mig al videre ulejlighed, vor underholdning havde været længe nok, og han havde ikke mere tid.

Jeg greb ham i armen, for at holde ham tilbage, og atter en gang forandrede dette besynderlige menneske væsen.

Han vendte sig om imod mig og talte i en dæmpet, mild tone.

"Tro mig, min herre, det gør mig overordentligt ondt at måtte give en amerikaner et afslag. Men det er mig umuligt andet. Der kan undervejs indtræffe begivenheder, som vil gøre

en rejsendes nærværelse om bord uheldig. Det kunne ødelægge nogle muligheder for mig …"

"Jeg har sagt Dem, kaptajn, at det ganske vist er min mening, at vende tilbage til Amerika, til Connecticut; men vejen er mig ligegyldig, om den så skulle gå gennem Sydpolarhavet."

"Sydpolarhavet!" råbte kaptajnen og betragtede mig med et blik så skarpt, som et knivsblad. "Hvorledes kommer De til at nævne det?"

"Lige så godt det, som noget andet."

Kaptajn Len Guy var atter faldet i tanker. Men pludselig var det, som en ide var slået ned i ham.

"Sydpolen," sagde han. "Hvem turde prøve på …"

"Det vil blive meget vanskeligt at nå den," svarede jeg, "Umuligt! Men der er altid eventyrere nok, som prøver derpå."

"Ja, eventyrere."

"Og der er netop fra De Forenede Stater udgået en sådan ekspedition under ledelse af Charles Wilkes."

"Er det sandt?"

"Ja, kaptajn. Det er allerede et år siden, at ekspeditionen drog afsted, og Wilkes er nu måske naget længere frem, end nogen anden før ham."

"Længere end …"

Kaptajnen standsede, og jeg opfordrede ham til at fuldende, hvad han ville have sagt. Men han slog nu atter ind på et andet emne.

"De er fra Connecticut?" spurgte han.

"Ja, fra Hartford."

"Så kender De øen Nantucket?"

"Ja, jeg har været der flere gange."

"De ved," sagde kaptajnen, idet han så på mig med sine glødende øjne, "at forfatteren Edgar Poe har ladet denne ø være fødestedet for sin helt, Arthur Gordon Pym?"

"Ja, det husker jeg godt. Begyndelsen af romanen foregår på øen Nantucket."

"Romanen – siger De? Ikke sandt?"

"Jo, ganske vist, kaptajn."

"Ja, naturligvis, således siger jo alle. Men … Nå ja, jeg beklager det, jeg forsikrer Dem om, det gør mig ondt, at jeg må sige nej til Dem. Men her kommer jo snart skibe nok, så De han komme, hvorhen De vil. Ja, min herre, det gør mig ondt … Farvel!"

Og kaptajn Len Guy skyndte sig bort.

3

Der var ikke noget at stille op med denne forbandede kaptajn, jeg måtte opgive at komme om bord på *Halbrane*. Men min nysgerrighed var vakt, jeg kunne ikke tænke mig andet, end at dette mærkværdige menneske rugede over en eller anden hemmelighed. Det var den vending, vor samtale tog ved nævnelsen af øen Nantucket, det var navnet Arthur Pym, der bragte mig på denne idé. Og endelig havde det været umuligt for kaptajnen, at skjule sin ivrige interesse for Wilkes sydpolsekspedition. Det var alt sammen ting, der i høj grad beskæftigede mine tanker.

Denne gang var det far Atkins, der var nysgerrig efter at erfare, om Len Guy havde skiftet sind, om jeg havde fået lov til at flytte ind i skonnertens ledige kahyt.

Jeg måtte tilstå, at jeg intet havde opnået, og det forbavsede ham åbenbart ikke. Far Atkins forstod sig ikke længere på Len Guy.

Ikke alene han havde under hele dette ophold i havnen ikke besøgt *Den Grønne Strandskade*; men også mandskabet var udeblevet. Det så ud, som om de fulgte en ordre! Bådsmanden var den eneste, der to eller tre gange havde været på kroen. Men hvad alt dette betød, forstod far Atkins ikke.

Hvad Hurligurli, der så ivrigt havde tilbudt mig sin tjeneste, angår, så syntes det nu, som om han undgik mig. Jeg anede ikke, om han i det hele taget havde gjort noget for at ombestemme sin kaptajn til gunst for mig.

De tre følgende dage fortsattes arbejdet med at reparere skuden og forny beholdningerne om bord. Jeg kunne se besætningen gå frem og tilbage på dækket. Matroserne undersøgte masterne, fornyede det løbende tovværk, strammede stag og vanter, friskede malingen op udenbords og beslog ræerne med nye sejl, mens de gamle blev gemt bort, for at bruges i smukt vejr.

Arbejdet foregik jævnt og regelmæssigt, uden alle de råb, skrig og skænderier, der er så almindelige blandt søfolk. Der måtte være en fortræffelig kommando om bord på *Halbrane*, en udmærket disciplin. Måske var bådsmanden noget for sig selv, for han syntes mig skabt til at le, snakke og brovte – eller måske kom lysten dertil kun over ham, når han var i land.

Den 25. august skulle skibet afsted, og der var fremdeles ikke tale om, at jeg skulle med. Når kaptajnen og jeg mødtes, var vi luft for hinanden, han og jeg så hver til sin side, som om den ene nu ikke anede den andens tilstedeværelse. Jeg havde også fuldstændig slået tanken om *Halbrane* af hovedet, og havde frabedt mig al videre indblanding til gunst for mig fra far Atkins side. Så meget mere forbavsede det mig, at jeg et par gange troede at bemærke en vis tøven hos kaptajn Len Guy, idet han gik forbi mig. Hvad var meningen?

Til trods for mit forbud havde Atkins alligevel talt med kaptajnen og på ny fået et bestemt afslag. På den anden side erklærede Hurligurli bestemt til Fenimore Atkins, at der endnu ikke var grund til at opgive håbet.

"Det er meget muligt," forsikrede han, "at kaptajnen endnu ikke har sagt sit sidste ord."

Men jeg troede ikke rigtigt på ham. Han snakkede for meget til at hans ord kunne synes mig ganske tilforladelige. Derfor holdt jeg mig også til far Atkins og lyttede villigt til hans forsikringer om, at jeg ikke havde nogen grund til at beklage mig. Nu påstod han, at *Halbrane* slet ikke var så storartet et skib, jeg kunne med lethed få lige så god og også meget bedre skibslejlighed. Det drejede sig kun om at vente nogle dage.

Endnu lå *Halbrane* i havnen; men det var allerede blevet mig ganske ligegyldigt, jeg tænkte kun på det nye skib, der skulle komme og lægge til i Julehavnen, for at føre mig bort med sig. Og alligevel stod det skrevet i Skæbnens bog, at jeg skulle forlade Kerguelen som kaptajn Len Guys rejsende og dermed blive ført ind i en række af de vidunderligste begivenheder, som søfartens historie kan opvise.

Mørket var allerede faldet på om aftenen den 14. august, da jeg strejfede om nede ved havnen. Vejret var klart, på himlen tindrede hærskarer af stjerner, og kulden var så skarp, at jeg allerede tænkte på at gå hjem.

Da, netop som jeg havde gjort omkring for at gå tilbage til kroen, så jeg, at en skikkelse gik forbi mig i mørket. Den standsede bagved mig, vendte om og fulgte mig. Og kort efter hørte jeg mig tiltalt af en stemme, hvis ejendommelige hvisken ikke kunne lade mig i tvivl om, hvem den tilhørte. Kaptajn Len Guy stod foran mig!

"Hr. Jeorling," sagde han, "i morgen letter *Halbrane* … i morgen tidlig, når ebben kommer …"

"Hvad skal det gøre godt for at sige mig det," svarede jeg, "når De dog ikke …"

"Jeg har tænkt over det, hr. Jeorling, og er kommet til det resultat … kom om bord klokken syv …"

"Hvad siger De, kaptajn! Jeg havde mindst af alt troet, at De ville begynde …"

"Jeg har tænkt over det. Og *Halbrane* går lige til Tristan d'Acunha, hvad der passer Dem godt, så vidt jeg ved."

"Det er udmærket, kaptajn. I morgen tidlig klokken syv er jeg om bord."

"Hvor Deres kahyt er i orden."

"Og betalingen?" spurgte jeg.

"Det kan vi altid ordne, som det passer Dem. I morgen altså …"

"Ja, i morgen."

Jeg rakte hånden ud, for at slutte overenskomsten med et håndtryk; men rimeligvis har mørket forhindret kaptajnen i at se min bevægelse. Han besvarede den ikke; men gik hurtigt ned til båden, der med nogle få åretag førte ham ud til skibet.

Jeg var i højeste grad overrasket, og far Atkins blev det ikke mindre, da jeg fortalte ham om samtalen.

"Den gamle ræv, Hurligurli, fik alligevel ret," sagde han. "Men det forhindrer ikke, at den djævel til en kaptajn kan være lige så lunefuld, som en uopdragen, ung pige. Bare han ikke forandrer mening, inden De kommer afsted!"

Det troede jeg dog ikke. Efter min mening havde kaptajn Len Guy sine bestemte grunde, når han nu tilbød at tage mig med, og jeg kunne ikke andet, end sætte hans forandrede beslutning i forbindelse med vor samtale om Connecticut og øen Nantucket. Men for øvrigt overlod jeg det til fremtiden, at forklare mig det nærmere.

Mine forberedelser til afrejsen var hurtigt truffet. Jeg hører ikke til de rejsende, der belemrer sig med overflødigt rejsetøj. Hele min bagage bestod af et tornyster og en vadsæk, og mine klæder indskrænkede sig så vidt muligt, til det pelsværk, der er absolut nødvendigt for en rejsende i det sydlige Atlanterhav.

Dagen efter, endnu før solen stod op, blev jeg vækket af min brave vært. Af lutter omsorg for mig skyndede han på, for at jeg kunne komme afsted. Han frygtede stadig, at kaptajn Len Guy på ny skulle forandre mening. Jeg afgjorde mit mellemværende med ham, og takkede ham for opholdet i *Den Grønne Strandskade*. Det havde i virkeligheden været et ophold, som jeg kun havde haft glæde af, og Atkins syntes meget fornøjet over mine forsikringer derom.

Far Atkins ville følge mig ud til *Halbrane*, for at tage afsked med kaptajnen og bådsmanden. En båd ventede os ved kajen og førte os begge ud til skonnertens faldereb.

Den første, jeg mødte på dækket, var Hurligurli. Han tilkastede mig et triumferende øjekast, der sagde så meget som "Der kan De se – det gik i orden alligevel! Og hvem tror De, at De kan takke for det, andre end bådsmanden. Han er alligevel solid nok."

Forholdt det sig virkelig således? – Jeg havde de stærkeste grunde til ikke at tro det. Og for øvrigt var det jo også ganske ligegyldigt. *Halbrane* var i færd med at lette anker, og jeg var ombord!

Kaptajn Len Guy viste sig næsten straks på dækket; men det forbavsede mig for øvrigt ikke, at han lod, som om han aldeles ikke bemærkede min nærværelse.

Forberedelserne til afsejlingen begyndte, sejlene gjordes los og fald og skøder klaredes. Forude vågede løjtnanten over gangspillets drejning, og ankeret blev hurtigt halet op.

Far Atkins nærmede sig Len Guy og tiltalte ham i en fortrolig tone.

"Til næste år!" sagde han.

"Om Gud vil, hr. Atkins."

De trykkede hinandens hænder, og bagefter tog bådsmanden en kraftig afsked fra værten i *Den Grønne Strandskade*, som båden snart efter førte hurtigt bort med sig.

Klokken otte, så snart ebben begyndte, sattes undersejlene, *Halbrane* blev lagt for bagbords halse, og for en svag nordenvind krydsede det ud gennem den lange, smalle fjord.

Så snart vi var naget ud på åbent vand, sattes kursen mod nordvest, og med eftermiddagens sidste lysskær forsvandt de høje, hvide bjergtoppe på Kerguelens Øer.

4

Aldrig kunne en rejse være begyndt under heldigere forhold, og ved et ubegribeligt tilfælde var jeg kommet med og var blevet forskånet for et flere uger længere ophold på Kerguelens Øer. Jeg var med om bord, og for en let brise vuggede *Halbrane* sig hen over et svagt bølgende hav.

Det indre af *Halbrane* svarede fuldstændigt til det ydre. Alt var i den skønneste orden, velholdt fra for til agter.

I den forreste del af ruffet til bagbord havde kaptajnen sit lukaf. Det var forsynet med et vindue, hvorfra han kunne holde øje med alt, hvad der foregik på dækket, og, hvis han ville, give sine ordrer til vagtmanden, som opholdt sig mellem stormasten og mesanmasten. Lige overfor på ruffets styrbords side var løjtnantens kahyt. Begge kahytterne var små og tarveligt udstyret. Midten af ruffet optoges af officersmessen. Agter for denne lå endnu to rum, hvoraf det ene var anvist mig. Det var udstyret med et bord, et skab, en kurvestol, en servante af jern og en seng, hvis tynde madras ville have mishaget en mindre nøjsom rejsende end jeg. Men jeg var vant til forholdene om bord på et skib og fandt mig let til rette. Fra kahytten havde jeg udsigt gennem et vindue til skibets bagbords side og gennem et andet til agterdækket, hvor jeg kunne se kvartermesteren stå og håndtere sit rat.

Skibets besætning bestod af otte matroser: Martin Holt, Hardie, Rogers, Drap, Francis, Gratian, Burry og Stern, alle englændere og vel indøvede og disciplinerede folk i alderen fra fem og tyve til fem og tredive år.

Men det blev mig snart klart, at den stærke hånd, der ledede disse folk bare med et vink, ikke tilhørte kaptajnen, men hans næstkommanderende, Jem West, som på dette tidspunkt gik i sit to og tredivte år.

Aldrig har jeg på mine rejser, der dog har været ret vidtstrakte, truffet på så stålsat en karakter. Han var født på vandet om bord på en lægter, som hans fader førte op og ned ad en af de store engelske floder, og hvor han levede med hele sin familie. Jem West havde tjent sig op fra skibsdreng, letmatros og matros til sin nuværende stilling, og han levede og åndede kun for søen. Når han ikke sejlede i virkeligheden, så drømte han om det.

Og han havde åbenbart intet ønske om at opnå mere her i livet end det, han allerede havde nået. Handelen gav han sig ikke af med, det overlod han til kaptajnen, godset brød han sig ikke om, uden for så vidt som en omhyggelig og forsvarlig nedstuvning var nødvendig for en sikker sejlads. Men selve sejladsen – det var Jem Wests sag.

At lette, at sætte sejl, at udnytte vinden til det yderste, at navigere og manøvrere, det forstod han sig på!

Han var høj og slank uden spor af overflødigt fedt; men med sener og nerver som stål, med et skægløst, vejrbidt ansigt, der udtrykte viljestyrke og energi, og med et par øjne, som medfødt evne og stadig øvelse havde bragt til den højeste grad af menneskelig sekraft. Han talte lidt, kun når han blev tiltalt; men hans stemme var høj og klar, når han gav sine korte, let forståelige ordrer. Og han gav dem kun en gang. De skulle forstås straks, og de blev det.

Det var en fornøjelse at se Jem West på dækket. Han var som ét med skibet, det lød hans vink, hans udtalte tanke, som var det hans eget legeme. Hvis *Halbrane* havde et hjerte, så slog det i Jem Wests bryst.

Endelig var der naturligvis en kok om bord, en neger, der kaldte sig Endicott. Hans mad var så god, som man kunne forlange den om bord på et koffardiskib; men Hurligurli bildte sig ind at kende nogle ganske enestående, udmærkede opskrifter, og han ville altid have Endicott til at prøve dem. Kokken havde også gjort det et par gange, uden at resultatet dog havde svaret til forventningerne. Anretningen havde ikke vakt den ringeste opsigt i officersmessen.

Halbrane gik støt fremad for en god brise, og livet om bord antog hurtigt en ensformig regelmæssighed. På havet var der intet, som fangede opmærksomheden, og så snart jeg havde gjort mig bekendt med forholdene om bord, vendte mine tanker sig hurtigt mod kaptajn Len Guy, hans forandrede beslutning og hans opførsel mod mig. Jeg ventede stadig på en forklaring; men i lang tid ventede jeg forgæves. Rigtignok mærkede jeg mange gange kaptajnens øjne rettet mod mig med et forskende eller spørgende blik; men vendte jeg mig om imod ham, slog han øjnene ned og begyndte aldrig på nogen samtale.

Jeg havde det da ret stille om bord; men trængte jeg til at tale, så behøvede jeg blot at henvende mig til Hurligurli, han var altid parat. Jeg tror, at den mand havde kuglelejer i kæberne, så rask gik de, og jeg begriber ikke, at han holdt ud om bord. Men han forsikrede, at det var et rent held, at komme om bord i et skib som *Halbrane*, et held, som man ikke mødte to gange i livet.

"Jeg vil naturligvis ikke sige Dem imod," sagde han, "dersom De påstår, at vor kaptajn ikke siger ret meget, og løjtnanten – ja, han overanstrenger sig jo egentlig heller ikke, hvad det angår: men det er søfolk, hr. Jeorling! Det er folk, som en sømand er stolt over at sejle med, og jeg er sikker på, at De vil være ked af det den dag, De går i land på Tristan d'Acunha."

Så kom endelig morgenen den 20. august. Det blev en mindedag for mig! Jem West var på dækket, og jeg opholdt mig agterude, da kaptajnen kom ud fra sin kahyt. Han gik hen til kompasset og stillede sig op foran det; men jeg tror ikke, at han så på det. Der var en vis usikker nølen over alle hans bevægelser. Så vendte han sig bort fra det, gik hen til skanseklædningen og fulgte den langsomt agterud. Endelig stod han foran mig.

På dette sted var vi omtrent alene. Ingen andre end matrosen Stern, som stod ved rattet, ville være i stand til at høre, hvad der blev sagt. Men det lod forresten, som om kaptajnen ikke brød sig om det. Med sin hviskende stemme begyndte han at tale til mig:

"Jeg har længe ønsket at tale med Dem …"

"Det glæder mig at høre, kaptajn."

"Jeg har ventet til i dag … Jeg er jo lidet talende … og måske, måske ville De …" Kaptajnen tøvede, som en mand, der egentlig havde mest lyst til at bryde af. Men han fortsatte:

"Hr. Jeorling, har De forsøgt at forklare Dem grunden til, at De er kommet om bord?"

"Det har jeg, kaptajn. Jeg har tænkt mig, at det måske var fordi, jeg er amerikaner, men …"

"Det er netop grunden – fordi De er fra Connecticut."

"Jeg forstår, oprigtigt talt, ikke …"

"Det er fordi, De er fra Connecticut, fordi De har besøgt øen Nantucket, fordi De rimeligvis kender Arthur Gordon Pyms familie."

"Ham, Edgar Poe har fortalt sine vidunderlige eventyr om?"

"Akkurat, min herre. Edgar Poe støtter sig som bekendt til et manuskript af Pym, hvor han fortæller om sin eventyrlige rejse gennem det sydlige Ishav."

Det var ved at løbe rundt for mig! Troede han virkelig på, at Arthur Pyms manuskript eksisterede? Det hele var jo ikke andet end en roman, et forbavsende værk af en overstrømmende rig fantasi! Kunne en fornuftig mand tro på det?

Det var mig ikke muligt at finde på, hvad jeg skulle svare.

"Hørte De, hvad jeg sagde?" spurgte kaptajnen.

"Ja, kaptajn, javel; men ... jeg ved ikke rigtig, om jeg forstod ..."

"Jeg ville gerne vide, om De personlig har kendt familien Pym, som boede på øen Nantucket. Arthur Pyms fader, skibsprovianteringshandleren, var jo dog en af øens fornemste beboere. Og disse vidunderlige eventyr, som Arthur Pym ..."

"Ja, de var i sandhed vidunderlige; men de kunne jo for den sags skyld godt have været endnu mere vidunderlige, endnu mere eventyrlige, eftersom det er digt alt sammen, det bare opspind ..."

"Det bare opspind!" kaptajn Len Guy trak på skulderen. "De tror altså ikke på det, hr. Jeorling?"

"Hverken jeg eller nogen anden, kaptajn, og De er den første, jeg har mødt, som betragtede det hele som andet end en roman, slet og ret."

"Og dog er det sandhed alt sammen."

Kaptajnen måtte være gal, jeg var ikke længere et øjeblik i tvivl om det! Men til alt held var Jem West om bord, og han var mand for at føre skibet sikkert i havn.

"Hør, hvad jeg siger til Dem," vedblev kaptajnen med en stemme, der efterhånden blev mere tydelig og klar. "Det er kendsgerninger, som der ikke kan tvivles om, og jeg håber, at De ikke vil lade mig fortryde, at jeg har taget Dem om bord."

Advarslen var tydelig nok, og jeg bøjede hovedet til et bekræftende nik, parat til at høre de kendsgerninger, et sindssygt menneske ville fortælle mig om:

"Da Edgar Poes fortælling udkom i 1838, befandt jeg mig i New York, og jeg tog straks til Baltimore, for at træffe forfatteren. Jeg formoder, at De ikke også vil benægte hans eksistens?"

Jeg svarede med en hovedrysten, og kaptajnen fortsatte:

"Desværre opholdt Edgar Poe sig ikke længere i Amerika. Arthur Pym var, således som der berettes i bogen, død ved et sørgeligt ulykkestilfælde, og jeg havde da intet andet at gøre end at henvende mig til den mand, der havde fulgt ham på hans rejse. Det var Dirk Peters, en mand med indiansk blod i årerne, som ifølge bogens udsagn boede i Illinois. Jeg begav mig dertil, jeg kom til Springfield og blev vist hen i Vandaliagaden. Jeg ..."

"- traf ham ikke!"

"Nej. Men jeg talte med de folk, han havde boet hos og som han havde fortalt sine eventyr, uden at jeg dog fik rede på det, som bogen intet fortæller om: hvorledes han var kommet tilbage."

Denne Dirk Peters skulle altså have levet! Et øjeblik var jeg lige ved at tro på kaptajnen; men det var også hun et øjeblik.

Denne rejse til Baltimore og Illinois var naturligvis indbildning alt sammen.

"De erindrer, hr. Jeorling, at der tales om en flaske, som kaptajnen på det skib, Arthur Pym var med, havde anbragt på Kerguelen. Jeg har fundet flasken og brevet, og det siger, at Arthur Pym og kaptajnen vil trænge så langt mod syd som muligt."

Jeg var lige ved at bede om at se brevet; men jeg betænkte mig. Kaptajnen var besat af en idé, som åbenbart fuldstændig beherskede ham, og han kunne meget vel selv have skrevet brevet.

"Jeg kunne lide," vedblev kaptajnen, "at vide, hvad der er blevet af besætningen på det skib, som tog Arthur Pym og Dirk Peters med efter *Grampus*' forlis."

Jeg lod, som jeg gik ind på kaptajnens idé.

"De er jo døde," sagde jeg, "nogle under angrebet på skibet, andre under den jordrystelse, der frembragtes af de indfødte på øen Tsalal."

"Er det så sikkert?" svarede kaptajnen. "Arthur Pym og Dirk Peters er dog kommet tilbage. Hvis man nu fik sikkert bevis for, at nogle af dem levede – ville man så betænke sig på at ile dem til hjælp? – Nej, hr. Jeorling, nej, der skal endnu høres nyt fra *Jane*!"

Det var første gang, at kaptajnen havde udtalt navnet på det skib, der havde taget Arthur Pym op. Hans stemme var blevet skælvende, som om hele hans sind var i oprør, og han havde næppe udtalt det, før han forlod mig.

Til trods for alt, havde kaptajnens ord gjort et stærkt indtryk på mig. Han havde talt med en sådan overbevisning, at det

begyndte at falde mig vanskeligt, at holde sandhed og digt ud fra hinanden. Og det slog mig, da jeg erindrede, at navnet på *Jane*s kaptajn var Guy, og at han var englænder, som *Halbrane*s. Men jeg måtte kæmpe imod, det hele var jo fantasteri, Len Guys opfattelse og meninger det rene vanvid!

5

Jeg har allerede flere gange nævnt den udmærkede, amerikanske skribent Edgar Poes roman: *Arthur Gordon Pyms Hændelser*. Det er nødvendigt for forståelsen af min fortælling at kende denne roman eller i det mindste dens indhold, og jeg kan vel næsten forudsætte, at de allerfleste af mine læsere kender den. Men af hensyn til de få, som virkelig aldrig har læst denne fantasifulde, geniale roman, vil jeg her fortælle dens indhold. –

Arthur Pym havde knyttet sig nøje til en af sine skolekammerater, Augustus Barnard, søn af en skibskaptajn. Denne Augustus Barnard havde været med faderen på et hvalfangerskib og fyldte nu den unge Pyms fantasi med fortællinger om alle sine oplevelser på dette togt. Arthur Pym fik en brændende lyst til at komme afsted, og da i året 1827 kaptajn Barnard skulle til at tiltræde et lignende togt, hvori sønnen skulle deltage, fik denne let Arthur overtalt til at tage med. Dette forehavende havde imidlertid sine vanskeligheder, for Arthur Pyms forældre ville på ingen måde tillade sønnen at rejse. Rigtignok var forældrenes forbud ikke en hindring, der kunne standse en dreng som Arthur, hvis unaturligt ophidsede fantasi drev ham ustandseligt fremad; men kaptajn Barnard ville ikke imod forældrenes vilje have den unge Pym med. Han måtte da stjæle sig om bord, uden at kaptajnen vidste det, og det lykkedes. Gennem en lem i gulvet stod Augustus Barnards kahyt i forbindelse med lasten, og hernede indrettede Augustus en kasse til foreløbigt opholdssted for Arthur. Han forsynede den med fødevarer, vand og brændevin, en lygte, svovlstikker og

fosforiseret papir, til at stryge dem af på. Uden at ses af nogen kom Arthur Pym derned, og skibet, som førte navnet *Grampus*, lettede anker og forlod Nantucket.

Imidlertid gik der flere dage, uden at Augustus Barnard viste sig, og Arthur Pym begyndte at lide under den varme og beklumrede luft i lasten. Han blev overfaldet af feberfantasier og besvimelser; men da han engang vågnede af en sådan, mærkede han pludselig, at han havde fået selskab. Det var hans hund, Tiger, som Augustus Barnard havde fået med om bord, og som nu slikkede sin herres ansigt og hænder.

Til alt uheld havde hunden under Arthurs besvimelse drukket alt vandet, og snart indfandt tørsten sig. Olien i lampen var for længst sluppet op, og i det fuldstændige mørke, der omgav ham, slæbte Arthur Pym sig med opbydelsen af sine sidste kræfter hen til lemmen, for at sætte sig i forbindelse med sin ven. Men lemmen var spærret, Arthur Pym mærkede, at en tung vægt var anbragt ovenpå den. Hans anstrengelser havde været forgæves, og da han atter kom tilbage til sin kasse, sank han udmattet om. Ved siden af ham lå hans hund, Tiger, ødelagt som han selv, af mangel på frisk luft og vand. Arthur Pym strøg med hånden hen over dens pels og mærkede derved, at en snor var bundet om dens hals. Han følte videre og fandt en seddel, som hang ved snoren. Men han havde ingen svovlstikker, og han brændte af begærlighed efter at læse sedlens indhold. Endelig fik han den gnedet imod det fosforescerende papir, noget af skriften trådte lysende frem, og Arthur læste: "*... Blod ... Hold dig skjult ... Dit liv afhænger af det.*"

Hvad var der da sket? Havde der været opstand, myrderi om bord? – Kræfterne forlod ham, og han sank om i en dyb

besvimelse.

Da Arthur Pym endelig kom til sig selv, stod hans ven, Augustus Barnard, hos ham og kaldte ham tilbage til livet, ved at væde hans læber med vand af en flaske, som han havde medbragt.

Der havde ganske rigtigt været mytteri om bord. Størstedelen af de matroser, som var forblevet tro imod kaptajnen var blevet dræbt, og han selv tillige med to mand var blevet sat i en båd og forladt. Også Augustus var viet til døden; men en matros om bord, Dirk Peters, søn af en pelshandler og en indianerkvinde, havde holdt sin hånd over ham, og han var sluppet med at blive indespærret. Først efter flere dages forløb var det lykkedes ham at bryde ud af sit fængsel og komme ned i lasten.

Alt dette har Edgar Poe fortalt med en rigdom af enkeltheder, og han fortæller nu også omstændeligt, hvordan det lykkes de tre mænd, Dirk Peters, Arthur Pym og Augustus Barnard, at overvælde og dræbe de tiloversblevne af besætningen med undtagelse af en eneste matros, som de skåner. Imidlertid lægger skibet sig på siden, lasten bliver fuld af vand, og sulten indfinder sig. De foretager nu lodtrækning, hvoraf resultatet bliver, at matrosen dræbes, for at tjene til føde for de andre. Men endelig kæntrer skibet fuldstændigt, Augustus Barnard omkommer, og Arthur Pym og Dirk Peters, der klamrer sig til skibets køl, driver afsted for vind og vove. De er selvfølgelig lige ved at omkomme, da de endelig bliver optaget af barkskibet *Jane*, kommanderet af kaptajn William Guy.

Alle disse begivenheder er yderst eventyrlige; men når Edgar Poe fortæller sine læsere, at han har skrevet hele sin roman efter

Arthur Pyms sandfærdige optegnelser, så må det indrømmes, at der indtil da ikke er sket noget, som ikke kan være sandt. Men fra det øjeblik, da de to mænd er kommet om bord på *Jane*, da dette skib står sydpå og overskrider polarkredsen, fra det øjeblik løber det hele ud i det rene fantasteri. Alt, hvad der fortælles, er udsprunget af en glimrende opfindelsesevne, af en genial fantasi; men det er umuligt for et fornuftigt menneske blot et øjeblik at opfatte det som sandhed.

Hinsides den faste is, under en temperatur af over 8° celsius, traf *Jane* på åbent vand, så at det med lethed nåede sydpå. Den 18. januar, på 83° bredde og 43° længde, traf det på land, en ø, som hørte til en hel gruppe af småøer. Kaptajn William Guy lod kaste anker og gik i land med nogle af folkene.

I det foregivne manuskript af Arthur Pym fortælles vidtløftigt om dette mærkelige polarland, der var beboet af en helt ny folkerace. Beboerne kaldte øen Tsalal, en navn, der passede godt sammen med deres mærkelige sprog. De havde en medfødt skræk for alt, hvad der var hvidt, og denne farve fandtes da heller ikke på øen. Sandet på strandbredden var sort, klipperne sorte, og den væske, der flød i floderne, var ikke gennemsigtigt, klart vand; men et mørkt, sejt stof, der kun langsomt flød sammen, når det var blevet skåret igennem med en kniv. Hovedstaden, Klok-Klok, beboedes vel af omtrent tusinde mennesker. De var støjende og påtrængende; men modtog tilsyneladende de fremmede med al mulig venlighed. Kaptajn William Guy fattede da heller ingen mistanke; men omgikkes i den måned, skibet lå ved øen, de indfødte meget venskabeligt.

Men endelig kom afrejsens dag, og kaptajn William Guy begav sig til hovedstaden, for at tage afsked. Kun seks mand blev tilbage på skibet; men af forsigtighed holdt de alt parat til forsvar. Ved landgangen blev kaptajnen modtaget af Tsalals konge, Too-Wit, med hundrede krigere, som ville ledsage de fremmede til byen. Toget gik igennem en labyrint af kløfter, der til begge sider omgaves af stejle klipper, bestående af en slags sorte, bløde sten. De kom igennem hulveje, hvor et baghold let ville kunne lykkes; men kaptajnen nærede stadig ingen mistro, og alt gik godt.

Et sted skar en kløft sig ind i bjergsiden, og Arthur Pym gik ind i den, for at plukke nogle blomster, som voksede derinde. Dirk Peters ledsagede ham. De kom et stykke ind i kløften, kravlede op ad dens side og mærkede på én gang, at grunden gled sammen under dem. Imidlertid lykkedes det dem at arbejde sig op, De nåede en bakketop og så William Guy og hele hans mandskab blive begravet under de sammenglidende bjergsider. Det var en kunstig jordrystelse, frembragt af de indfødte.

Kort efter så De to mænd et halvt hundrede både styre fra kysten ud mod skibet. De blev modtagen med et par glatte lag, der anrettede en betydelig ødelæggelse blandt bådene; men fra resten entrede de indfødte op i skibet. Der opstod en heftig kamp på dækket, skibet sprang i luften, og mandskabet tilligemed en mængde af de indfødte omkom under eksplosionen.

Et par dage opholdt De to mænd, Arthur Pym og Dirk Peters, sig i en underjordisk hule; men så drev sulten dem ud. Forfulgt af indfødte nåede de stranden, hvor de fandt en båd, belæsset

med et par skildpadder. Hurtigt sprang de i den, stødte fra land og befandt sig snart i sikkerhed for de indfødtes angreb.

Og dermed begynder måske det mest eventyrlige afsnit af hele fortællingen. De to mænd fik årerne rejst som master, deres skjorter anvendte de som sejl, og for en let brise stod de sydpå. Men snart blev sejlene overflødige, for en strømning i vandet førte båden afsted med sig. Temperaturen blev stadig mildere, vandet blev endog til sidst så varmt, at det var umuligt at holde hænderne i det, og nede fra sattes dets overflade i en stadig bevægelse. Ude i horisonten så de en tæt, hvid tåge rejse sig, og en heftig askeregn begyndte at dale ned over dem. Strømmen, som førte båden afsted med sig, blev stadig stærkere, og til sidst nærmede de sig et vandfald.

Men netop som båden var i færd med at glide ned i afgrunden, så de to mænd tågen lette, og bag den viste sig en mængde fantastiske skikkelser, blandt hvilke de skimtede et mægtigt, sfinksagtigt, menneskeligt hoved, tilsløret og skinnende hvidt.

Her slutter Edgar Poe sin fortælling med den erklæring, at Arthur Pyms optegnelser ikke rækker længere. Og desværre, tilføjer han, er Arthur Pym omkommet ved en brat og sørgelig død; men såfremt resten af hans manuskript bliver fundet, vil et nyt kapitel fortælle om, hvorledes han kom tilbage fra sin eventyrlige rejse.

Man må indrømme mig, at alt dette er lidet troligt. Og da jeg endnu en gang havde læst bogen, som kaptajn Len Guy lånte mig, følte jeg mig også overbevist om, at min opfattelse var den rigtige.

6

Lange regelmæssige bølger vuggede *Halbrane* sagte op og ned, mens det for en god brise gled fremad dag efter dag. Jeg holdt af at sidde i bagstavnen og se ud over havet, hvor sollyset spillede i bølgerne og lagde sig i en blank, gylden stribe i kølvandslinjen – langt agterud. Og endnu længere borte, langt agter for det sted, hvor kølvandet var slettet ud af bølgerne, der forsvandt hav og himmel i en let dis. Det var, som at glide frem gennem evigheden!

Men hver middag kom kaptajnen ud på dækket og tog solhøjden, beregnede, hvor vi var, satte sit mærke på kortet og så, hvor langt vi var nået, og hvor langt vi endnu havde tilbage.

Der var ikke tale om nogen evighed; men tanken lader sig så let dysse ind i falske forestillingers lykkegøglende drømme af det, som øjet ser.

Kaptajnen talte aldrig til mig, det var, som om vi i det hele taget aldrig havde vekslet et ord med hinanden, og jeg gjorde ikke noget forsøg på, atter at begynde samtalen om det eneste emne, der interesserede ham.

Hvad skulle det gøre godt for? Jeg gentager – kun en gal kunne tro på hele denne fortælling om *Jane*s eventyrlige sejlads til øen Tsalal. Og selv om man gjorde det, selv om man virkelig indrømmede, at denne sejlads kunne have fundet sted, hvorledes var det da muligt, at tro på, at Arthur Pym og Dirk Peters i deres skrøbelige jolle kunne være vendt tilbage fra Sydpolen, kunne have overskredet isbæltet og være nået frem til beboet land?

Og hvorfor var hele dette afsnit af deres rejse indhyllet i mørke? Selv om Arthur Pym, som Edgar Poe skriver, var omkommet ved en brat og sørgelig død, så der ikke var levnet ham tid til at fuldende sin beretning, så skulle det dog være sært, om han ikke til Edgar Poe havde ladet falde et ord om, hvorledes de to mænd atter var kommet tilbage til Amerika! Og hvorfor havde Dirk Peters, der dog skulle have levet i Illinois, ikke have talt om det?

Det hele var jo ganske simpelt et væv af urimeligheder og fantasteri. Men det var et glimrende bevis på Edgar Poes evner som skribent, at han havde formået at overbevise et ellers så fornuftigt menneske som kaptajn Len Guy, om sin fortællings sandfærdighed.

Vi var nået til den 3. september, og vejret og vinden holdt sig stadig. I løbet af tre dage kunne vi vente at nå Tristan d'Acunha.

Klokken var mellem ti og elleve om formiddagen, da jeg gik på dækket. Forude stod Jem West og iagttog i kikkerten en genstand, som flød tre eller fire kilometer til bagbord, mens nogle matroser hang over rælingen og betragtede den. Det var en masse på ti-tolv meters omfang; uregelmæssigt formet og med et højt, skinnende midterparti.

Jeg gik over til bagbord, hvor matroserne stod og betragtede genstanden.

"Det er ingen hval," hørte jeg Martin Holt sige, "så havde den allerede pustet et par gange i den tid, vi har set den."

"Nej, det er ingen hval," bekræftede Hardie, "det er snarere et stykke vraggods."

"Til helvede med det vraggods!" råbte Rogers. "Det driver blot omkring og gør ulykker."

Hurligurli kom hen til mig.

"Hvad mener De om det, bådsmand?" spurgte jeg.

Hurligurli betragtede opmærksomt genstanden, som vi nu allerede var kommet så nær, at man let kunne iagttage den med det blotte øje.

"Efter min mening, hr. Jeorling, så er det hverken en hval eller vraggods; men ganske simpelt en isflage."

"Is!" råbte jeg.

"Hurligurli har ret," sagde Jem West, "det er resten af et isbjerg, som strømmen har ført med sig."

"Ja, men – helt op til den fem og fyrretyvende breddegrad!"

"Det er slet ikke umuligt," svarede løjtnanten. "Isbjerge er blevet set så højt oppe som på højde med Kap."

Jeg var ganske forbløffet over, at Jem West havde beæret mig med så lang en tiltale.

"Så må det da snart smelte," udbrød jeg.

Kaptajn Len Guy kom ud fra ruffet, og da han så matroserne samlet om Jem West, kom han forud. Efter at have vekslet et par ord med sin løjtnant, tog han kikkerten.

Jeg blev forbavset over at se kaptajnen iagttage den flydende isflage. Lang øvelse gjorde det muligt for ham at holde den i kikkerten trods skibets slingren og duven, og han blev ved at iagttage den, mens der på hans ansigt dannede sig stærkt røde pletter.

Nogle minutter forløb, og *Halbrane*, der gjorde god fart, var lige ved at sejle forbi isflagen. "Fald af en streg," sagde kaptajnen, uden at sænke kikkerten.

Jem West lod ordren gå videre, og snart nærmede vi os isen indtil et par kabellængder. Jeg så nu, at hele småbække rislede

ned ad siderne på isbjerget. Solen havde allerede stor magt, og det kunne ikke vare længe, inden isen ville være fuldstændig forsvundet.

Kaptajn Guy iagttog stadig isen, og han behøvede nu ikke længere at bruge kikkerten.

Vi så snart alle et mørkt legeme, der dukkede frem, efterhånden som isen smeltede og vor overraskelse forvandledes til rædsel, da vi så først en arm, så et ben, dernæst kroppen og hovedet af et påklædt menneske, der lå udstrakt på isen.

Jeg iagttog kaptajnen. Hans ansigt var lige så blegt som ligets, der var kommet drivende fra Sydpolens høje breddegrader.

Båden blev sat ud. Bådsmanden tog plads i den, Gratian og Francis greb årerne. På skibet blev ræerne braset ind, og snart lå *Halbrane* fuldstændig stille og gyngede på bølgerne.

Med øjnene fulgte jeg båden, som lagde til ved isbjerget. Dræget blev kastet op på det, og mens Francis holdt båden, gik bådsmanden og Gratian op for at hente liget.

Kort efter var det om bord og blev lagt ved foden af fokkemasten.

Kaptajn Len Guy gik hen og betragtede det længe. Det var liget af en matros, klædt i uldne benklæder, en islandsk trøje og med et læderbælte om livet. Han kunne vel være en fyrre år gammel; men han var gruopvækkende mager, benene sprang frem på kroppen af ham, der kunne ikke være nogen tvivl om, at han var død af sult. Legemet var stivfrossent, rimeligvis var det allerede flere måneder siden, at døden var indtrådt.

Kaptajn Len Guy iagttog ufravendt ligets ansigt, han bøjede sig ned og strøg håret bort fra dets pande, og endelig hørte jeg ham hviske:

"Patterson!"

"Patterson!" råbte jeg.

Jeg kendte det navn, jeg havde hørt det eller læst det i en eller anden forbindelse; men det var mig i øjeblikket umuligt at erindre sammenhængen.

På et ord af Jem West begyndte bådsmanden at undersøge ligets lommer. Han fandt en kniv, en ende sejlgarn, en tom æske til skrå og endelig en lille lommebog, indbundet i læder.

"Giv mig den," sagde kaptajnen.

Nogle blade var beskrevet med en skrift, som nu næsten var ødelagt af fugtighed; men på det sidste par sider, var det endnu muligt at tyde noget. Og i den største sindsbevægelse hørte jeg kaptajnen læse med en skælvende stemme:

"*Jane* ... øen Tsalal ... på treogfirs ... tolv år ... kaptajnen og fem matroser levende ... Hurtig hjælp ..."

Og under disse linjer stod der et navn: *Patterson*.

Jeg erindrede mig alt. Patterson var næstkommanderende på *Jane*, skibet, der havde taget Arthur Pym og Dirk Peters, som havde ført dem sydpå til Tsalal, og som til sidst var blevet sprængt i luften.

Det var altså sandt alt sammen! Edgar Poes roman var intet digterværk; men et historisk aktstykke. Arthur Gordon Pym havde levet, og han var omkommet ved en brat og sørgelig død, inden han havde sluttet optegnelserne om sin rejse.

Hvor langt sydpå var han da kommet med sin ven, Dirk Peters, og hvorledes var de kommet tilbage?

Jeg troede, jeg var blevet gal. Det værkede i mit hoved, og et øjeblik følte jeg mig fristet til at jage det hele bort, som det opspind, jeg hidtil havde troet, det var.

Men hvordan var det muligt at benægte sandheden af det vidnesbyrd, som var fundet, hos Patterson, *Jane*s næstkommanderende? Og hvorledes vedblive at tvivle, når jeg hørte Jem West med sin rolige stemme læse op af lommebogen:

"Ført afsted imod nord fra øen Tsalal siden den 3. juni. Kaptajn William Guy og fem mand fra *Jane* … der … endnu. Mit isbjerg driver forbi den faste is … Fødevarerne i færd med at slippe op … Siden den 13. juni … Brugt det sidste … i dag … 16. juni … forbi."

Altså i omtrent tre måneder havde Pattersons lig ligget på isbjerget. Havde vi blot kunnet frelse ham levende. Han havde kunnet fortælle os, hvad vi nu måske aldrig ville få at vide.

Men i hvert fald – et var sikkert: I tolv år havde de tiloversblevne fra *Jane* levet dernede syd for den faste is på øen Tsalal.

Kaptajn Len Guy vendte sig om imod mig: "Tror De nu?"

"Ja, jeg tror, jeg tror," stammede jeg. "Men kaptajn William Guy på *Jane* …"

"Og kaptajn Len Guy på *Halbrane*, det er brødre," råbte kaptajnen med en stemme, der kunne høres af hele besætningen.

Da vi atter rettede øjnene ud imod havet, hvor isbjerget havde svømmet, havde solstrålerne og havets varme allerede udøvet deres virkning. Isbjerget var forsvundet, og der var ikke længere spor af det tilbage på havets overflade.

7

Et par dage efter ankom vi til Tristan d'Acunha og ankrede ved en lille by på den største af øerne. Der boede måske i alt hundrede mennesker på øerne, der regeredes af hr. Glass, en forhenværende sergent, som med beboernes samtykke havde udnævnt sig selv til guvernør. Hans Excellence Generalguvernøren over øgruppen Tristan d'Acunha, som han kaldte sig selv, modtog os særdeles elskværdigt, endskønt han ikke kunne skjule en vis forbavselse over, at kaptajn Len Guy ikke viste sig i land og ikke tænkte på at gøre guvernøren sin opvartning. Det var imidlertid heller ikke meget, hr. Glass kunne yde os, langt fra tilstrækkeligt til at udruste *Halbrane* for den tur imod syd, som nu var besluttet. Og efter at have forsynet os med vand, satte vi kursen over mod Falklandsøerne.

Jeg siger "vi", for jeg var stadig om bord. Når *Halbrane* skulle til Falkland, kunne jeg lige så godt tage med. Derfra var der endnu bedre udsigt end fra Tristan d'Acunha, til at få skibslejlighed til Nordamerika. Men jeg skal ikke nægte det, tanken om hjemrejsen beskæftigede mig ikke mere, alle mine tanker var optaget af *Halbranes* forestående togt til Sydishavet. Jeg ønskede kun at komme med, og jeg afventede utålmodigt en lejlighed til at forebringe mit ønske for kaptajnen.

Men som sædvanlig tilbragte kaptajn Len Guy tiden i sin kahyt. Han var optaget af at studere omfangsrige værker om sydpolarekspeditioner, og når han viste sig til måltiderne, var han ordknap og optaget af sine tanker.

Overrejsen var allerede halvt til ende, da han en dag kom ud på dækket til mig.

"Hr. Jeorling," sagde han, "jeg har længe villet tale med Dem; men en ekspedition som denne fordrer mange overvejelser. Det gælder om, at intet bliver forsømt, intet glemt. De forstår, at …"

"Fuldstændig, hr. kaptajn."

"De er jo ikke længere i tvivl om, at Arthur Pyms Hændelser ikke er en roman, men virkelighed. Og jeg er sikker på, at De har talt med denne hr. Glass om det."

Jeg havde netop talt med guvernøren, jeg havde undret mig over, at kaptajnen ikke også havde gjort det, og jeg skyndte mig nu at fortælle, hvad jeg havde hørt.

Jane havde ligget netop på samme plads, hvor *Halbrane* lå for anker, og guvernøren havde kendt og omgåedes både kaptajnen, William Guy, Arthur Pym og Dirk Peters. Arthur Pym betragtede han som en dumdristig fyr, der ville være i stand til alt.

"En gal, hr. Jeorling, lad os sige en gal, der var farlig for sine omgivelser. Er det ikke ham, der har lokket min stakkels broder til denne ulykkelige ekspedition?"

Kaptajnen tav et øjeblik.

"Ak," fortsatte han med et suk, "var vi dog kommet tidsnok til at frelse den stakkels Patterson. Det var et prægtigt menneske."

"Han kunne have givet Dem mange nyttige oplysninger."

"Ja, hr. Jeorling; men har han ikke allerede gjort det? Det drejer sig jo nu ikke længere om en roman af Edgar Poe; men om sikre optegnelser af Patterson."

"Kaptajn," sagde jeg, "tillader De, at jeg deltager i *Halbrane*s togt hinsides den faste is?"

Kaptajnen så mig et øjeblik skarpt i øjnene; men jeg tror ikke, at han blev forbavset over min anmodning. Han syntes at have ventet den.

"Gerne," svarede han blot.

Et par dage senere traf jeg bådsmanden på dækket.

"Til lykke, hr. Jeorling!" sagde han.

"Med hvad, bådsmand?"

"Med Deres beslutning om at følge med gennem Ishavet."

"Ho, ho, bådsmand, helt igennem skal vi vel ikke."

"Det kan man aldrig vide, hr. Jeorling. – og De er ikke ængstelig?"

"Ikke spor."

"Vi heller ikke. Vi har jo en kaptajn, der, selv om han ikke snakker meget, forstår at handle. Han er ikke bange for at føre os lige til Sydpolen."

"Der er aldeles ikke tale om polen, bådsmand."

"Det bliver der nok en dag."

"Jeg kan ikke se, hvad vi skulle der. Det drejer sig jo kun om at nå øen Tsalal."

"Forstår sig, øen Tsalal! Men forandrede han måske ikke mening med hensyn til Dem?"

"Ganske vist, bådsmand, og det er jeg ham taknemmelig for. Og siden det egentlig er Deres indflydelse, som jeg skylder det, så er jeg ikke Dem mindre taknemmelig. "

Jeg ved ikke, om bådsmanden bemærkede det lidt ironiske anstrøg i min stemme; men enten han nu gjorde det eller ej, så lod den brave fyr imidlertid som ingenting og vedblev, når vi talte sammen, af spille rollen som min beskytter.

Endelig den 15. oktober ankom vi til Falkland, og kaptajnen gik straks i land, for at træffe aftale med guvernøren om skibets udrustning. Det gjaldt om, i enhver henseende at udstyre det så godt, som muligt, til ekspeditionen gennem isen.

Jem West blev om bord og tilbragte hele den første dag med at undersøge lasten, og de følgende dage blev der taget fat på arbejdet. Skroget fejlede intet, det var solidt og stærkt, og Jem West nøjedes med skiftevis at lægge skibet om på styrbords- og bagbordssiden, for at underkaste det et omhyggeligt eftersyn og en grundig kalfatring. Agterstævnen blev derimod styrket, og Jem West traf foranstaltninger for, så vidt som det overhovedet var muligt, at beskytte roret mod drivisen. Efter tre dages forløb var arbejderne med skroget tilendebragt, og man tog fat på eftersynet af takkelagen.

Imens dette gik for sig, foretog jeg forskellige udflugter i land. Vi havde lagt til ved den vestlige af øerne, den eneste hvor der dengang fandtes en havn.

Hvis jeg med bind for øjnene øjne uden anelse om, hvorhen jeg blev ført, var kommet til dette sted, ville jeg have haft vanskelighed ved at overbevise mig om, at jeg ikke befandt mig ved Norges kyst. Det var de samme sønderrevne kyster, de samme dybe fjorde, de samme mægtige fjelde. Selv klimaet var fugtigt, som det deroppe i det høje nord. Men en ting manglede her. I stedet for Norges mægtige graner fandtes her kun vantrevne småtræer og buske.

Men øen var dækket af den frodigste græsvækst, den nærede store hjorder af får og kvæg, og den var derfor et udmærket provianteringssted for skibene.

Kun i en henseende nærede kaptajn Len Guy nogen bekymring. Til et togt som det, der forestod, var skibets besætning ikke tilstrækkelig. Alt i alt, med kaptajnen, løjtnanten, bådsmanden, kokken og mig, var der kun tretten mand om bord, og for at forsvare skibet imod mulige angreb fra beboerne på øen Tsalal, behøvedes der mindst nogle og tredive. Men det var en betænkelig sag, på en gang at forøge skibets besætning med så mange mennesker, for hvem garanterede for, hvad det var for folk, der kom om bord, og de gamle, pålidelige matroser ville kun danne et ringe mindretal overfor den nye del af besætningen.

Imidlertid – guvernøren havde lovet at stå kaptajnen bi i denne sag. På øerne gik der folk nok, som kun ventede på at få hyre på hvalfangerskibene, der nu snart ville indfinde sig, og da rygtet om ekspeditionen og den høje hyre, som kaptajnen tilbød, bredte sig, kom der tilbud nok. Der blev påmønstret seks mand af engelsk herkomst, blandt hvilke en vis Hearne fra Glasgow, fem amerikanere og otte af tvivlsom, blandet herkomst.

Endelig antog kaptajnen endnu en mand, som aftenen før afrejsen kom og tilbød sig. Kaptajnen søgte først oplysninger om ham; men det var ikke meget, han fik at vide. Han kaldte sig Hunt og havde boet på øen i omtrent tre år. Han havde lidt rentepenge og levede for øvrigt af fiskeri; men han holdt sig altid for sig selv og var egentlig ikke kendt af nogen. Han havde altid levet regelmæssigt og roligt, og hele hans opførsel havde været sådan, at der absolut ikke var noget at udsætte på den.

Hunt var en lille, solid fyr med en gullig hudfarve, mægtige lemmer og et stort hoved. Han måtte være overordentlig stærk.

Men der var noget utiltalende ved hans små øjnes skarpe blik og hans umådelig store mund, der næsten nåede fra det ene øre til det andet.

Alt var nu rede til afrejsen. *Halbrane* havde indtaget proviant for to år, brændevin, whisky, øl og vin, samt et betydeligt forråd af våben og ammunition. Den 27. oktober om morgenen fandt afrejsen sted under nærværelse af guvernøren, der i høj grad havde interesseret sig for ekspeditionen, og som ønskede os et hjerteligt "lykke på rejsen". Der blæste en god vind fra nordvest, og snart befandt vi os i rum sø.

Ekspeditionen var begyndt.

8

Nogle dage efter afrejsen indtraf der hårdt vejr, og den nye besætning fik lejlighed til at vise, hvad den duede til. Alle arbejdede godt; men det var navnlig Hunt, der udmærkede sig. Så klodset, som han var bygget, viste han sig at være en sømand, der kunne gøre to mands arbejde.

"En storartet matros!" sagde bådsmanden til mig.

"Ja, det var godt, vi fik ham med."

"Men sikken et hoved han går rundt med, hr. Jeorling."

"Åh, i det vestlige Nordamerika har jeg ofte mødt folk af den slags. Det skulle ikke undre mig, om han har indiansk blod i årerne."

"Ja, det er jo også folk, der ikke siger meget – disse indianere. Hunt har da ellers mund nok til det, den går lige fra styrbord til bagbord. Med sådan et stykke værktøj måtte der kunne virkes en del."

Den 26. november var vi nået til den treogfyrretyvende længdegrad, den, ad hvilken *Jane* var sejlet gennem den faste is, og *Halbrane* satte kursen mod syd.

Årstiden var usædvanligt fremrykket. Hvalfangerskibene var endnu ikke nået så langt sydpå; men hvalerne viste sig snart i mængde. Hvorhen vi vendte blikket, var skibet omgivet af hundreder af disse dyr, der roligt boltrede sig i vandets overflade, mens de forsynede sig af de utallige smådyr, der ofte opfyldte havet i så store mængder, at det farvedes rødt af dem.

Folkene samlede sig på dækket og iagttog hvalerne. Det var navnlig Hearne, hvis egentlige håndtering var at harpunere

hvaler, som var optaget af dem.

"Se, se," sagde han, "hvilken kæmpe der! Havde jeg blot min harpun. Men der er ikke noget at gøre i denne kasse af et handelsskib. Hæ! Når man sejler i disse farvande, så er det for at fange hvaler."

"Rolig!" råbte bådsmanden.

Hearne trak på skulderen og mumlede noget i skægget til sin sidemand. Det var altid ham, der var misfornøjet, ham, der råbte op ved enhver lejlighed, og hans kammerater var altid villige til at høre på ham. Med sit rå væsen og sit ustyrlige mod havde han en betydelig indflydelse på den nye del af besætningen.

Det varede da heller ikke længe, inden han begyndte igen.

"Se den der, og den der! Der er nok til at fylde hele lasten. Og alt det skal man lade sig gå forbi! Her er forretninger at gøre for en kaptajn, der forstår sig på det; men at det går fra besætningen, det bryder han sig naturligvis pokker om."

"Hearne!" råbte i det samme Jem West, "gå op i storråen, der kan du meget bedre se hvalerne."

"Løjtnant ..."

"Ingen mukken, eller jeg lader dig blive deroppe til i morgen. Tilvejrs!"

Hearne måtte lystre, der var ikke andet for ham at gøre; men jeg var noget betænkelig ved, at vi havde fået dette menneske om bord. Han havde en uheldig indflydelse på besætningen, og det var ikke godt at sige, hvad det kunne blive til, hvis der indtrådte vanskeligheder for vor ekspedition.

Den 30. november blev højden taget med megen nøjagtighed. Vi befandt os på 66° 23′ 3″ bredde, og *Halbrane* var

således på vej til at overskride polarkredsen.

Solen befandt sig nu til stadighed over horisonten, og det var en ejendommelig, sært forvirrende følelse, at den regelmæssige skiften mellem nat og dag nu pludselig var ophørt. Indtil jeg havde vænnet mig til dette, måtte jeg anvende al min viljekraft, for ikke at bukke under for alle slags fantastiske forestillinger, som dette evige, milde lys truede med at indgyde mig.

En mere levende indbildningskraft end min ville sikkert snart have troet sig hensat til en anden verden, ville have fyldt sig med urimelige forestillinger og været rede til at se overnaturlige fremtoninger i alt, hvad der indtraf.

Men det lykkedes mig at bekæmpe min fantasis lyst til at skeje ud, og jeg skulle snart få andet at tænke på.

I de første dage af december begyndte vinden at svinge over mod nordvest. Det var dårlige tegn, og allerede den 4. december begyndte uvejret at bryde løs, så sejlene måtte mindskes.

Under stærke vindstød, ledsaget af en svær dønning, gjorde skibet nogle frygtelige spring; men der var heldigvis ingen fare. Lasten var vel stuvet, og takket være det omhyggelige eftersyn på Falkland gav pumperne ikke en dråbe vand.

Men vejret blev stadig værre. Klokken fire om eftermiddagen begyndte vindstødene at føre regn, blandet med sne, med sig, og termometret sank til 2° Celsius. Tilmed viste der sig nu is i farvandet, stormen hylede gennem takkelagen, og det blev nødvendigt af manøvrere med den største forsigtighed.

De fleste af sejlene måtte tages ind, og Jem West gav sine ordrer.

Den første, der gik tilvejrs, var Hunt. Efter ham fulgte Martin Holt, matrosen Burry og en af de nye. Aldrig havde jeg troet, at noget menneske kunne bevæge sig så adræt og smidigt, som denne Hunt. I et nu var han oppe, entrede ud langs råen og begyndte at hale sejlet ind. Men jeg må indrømme, at de tre andre fulgte tappert efter og gjorde deres pligt.

Endnu mens folkene var deroppe, brød stormen fuldstændig rasende løs. Skibet rullede og kastedes af en frygtelig sø over på bagbordssiden. Nogle tønder, der havde revet sejsingerne itu, rullede hen over dækket, og vandet stod ind ad spygatterne. Så langt krængede skibet over, at storråen gik tre eller fire fod ned i toppen af en bølge.

Da den atter dukkede op, manglede der en mand; det var Martin Holt.

Matroserne skyndte sig over til bagbord og så den ulykkelige drive afsted i den oprørte sø, og snart slyngedes der tønder og rundholter ud til ham.

Jeg var netop nået over til rælingen og havde grebet fat i et af vanterne, da jeg så et legeme, der kløvede luften og forsvandt i bølgerne.

Var det et andet ulykkestilfælde? Nej, efter at Hunt havde fuldført sit arbejde og surret råsejlet fast, havde han frivilligt styrtet sig ud for at hjælpe sin kammerat.

"To mand over bord!" blev der råbt.

Jem West løb til rattet og drejede skibet en streg. Sejlene blev braset ind og et øjeblik efter lå *Halbrane* næsten stille.

Imidlertid så vi de to mænd kæmpe med bølgerne. Hunt svømmede kraftigt fremad og nærmede sig Martin Holt; men han var allerede en kabellængde borte, og det blev mere og mere

vanskeligt gennem regn og slud at se hans hoved, der endnu viste sig over vandet, dukkende op og ned sammen med de skumklædte bølger.

Der kunne ikke være tale om at sætte en båd ud. Enten ville den straks blive fyldt med vand og gå til bunds, eller bølgerne knuste den mod skibssiden. Der var ikke andet at gøre, end at vente, og nogle minutter gik i angstfuld spænding.

Over hele dækket lød der et råb af beundring og glæde, da Hunt endelig med et par kraftige tag nåede Martin Holt.

Skibet nærmede sig nu langsomt de to mænd, der kæmpede imod bølgerne. Hunt understøttede Martin Holt med den venstre hånd og svømmede med højre. *Halbrane* blev kastet voldsomt rundt af bølgerne, idet skibet svingede op imod vinden, det var knap, at vi med øjnene kunne følge de to mænd, der hvert øjeblik forsvandt bag en bølgekam.

Endelig nåede Hunt hen til skibssiden, greb om en udkastet trosse og lod sig og Martin Holt hejse op.

Denne sidste var næsten bevidstløs. Han måtte lægges på dækket og behandles med vedholdende og kraftige gnidninger, inden han endelig kom til sig selv.

"Du kommer langvejs fra, Martin Holt," sagde kaptajnen. "Velkommen tilbage."

"Tak, kaptajn," svarede Martin Holt, idet han lod øjnene løbe rundt mellem dem, der stod omkring ham; "men … hvem var det …?"

"Det var Hunt," råbte bådsmanden, "Hunt har frelst dig."

Martin Holt rejste sig halvt op, støttende sig på albuen, og rakte hånden ud mod Hunt, der stod et stykke bag de andre.

Men denne sære person lod naturligvis som ingenting, han var ikke at formå til at tage imod nogen tak, og drev, tavs og indesluttet som altid, forud, hvor han gav sig til at reparere noget tovværk, som stormen havde revet løs.

Det var nu også på tide at tænke på skibet, som ved sin stærke svingning op imod vinden var kommen i en højst uheldig stilling. Det rulledes frygteligt af bølgerne og huggede op og ned i den oprørte sø, mens det par sejl, der endnu var oppe, blafrede i stormen, så deres slag og smælden lød som geværsalver.

Men Jem West blev snart herre over skibet. Han lod stormsejlet sætte op, lagde atter skibet på ret kurs og holdt det forsigtigt gående mellem søer og isflager.

Endnu tre dage varede stormen; men endelig den 8. december havde den raset ud og begyndte at lægge sig. Det er overflødigt at sige, at både kaptajn og løjtnant havde vist sig som de uforfærdede og støtte sømænd, de var, og Hunt havde til enhver tid været rede til at gå i spidsen, når det gjaldt.

Det var et held for os, at stormen netop nu lagde sig, for isen viste sig nu i stadig større og større masser, som det ofte kunne være vanskeligt at undgå. Men på den anden side var dette utvivlsomt en fordel. Det viste, at den usædvanligt fremrykkede årstid allerede havde virket på den faste is og revet store dele løs af den.

Isbjergene frembød et eventyrligt pragtfuldt skue for os, når de, som uhyre, slebne ædelstene, kastede solens stråler tilbage. Undertiden lyste de i lag af en skinnende rød farve, undertiden strålede de i violet og blåt. Og jeg blev aldrig træt af at beundre disse ismassers utallige former, der skiftede i det uendelige og

frembød de mest overraskende sammensætninger af kupler og spir og vældige pyramider.

Den 17. opdagede vagten den faste is, og i de følgende dage blev en båd sendt ud gang på gang, for at undersøge en åbning i isen; men hver gang viste det sig kun at være en kort fjord, der hurtigt lukkedes af isfjeldene.

Endelig den 19. lød der igen et råb fra vagten.

"Hvad er det?" råbte Jem West.

"Isen er åben mod sydøst."

Halbrane lagde kursen ind mod det åbne sund. To timer senere var vi kommet forbi den faste is, og foran os glitrede det åbne hav i sollyset.

9

Det var virkelig åbent vand – åbent, selv om det ikke var fuldstændig isfrit. Strømmen førte en del is med sig sydpå, ofte i så store stykker, at flokke af pingviner havde taget plads på dem og sejlede afsted, som rejsende på en lystyacht. Men *Halbrane*, der for en frisk brise stod sydpå for fulde sejl, styrede med lethed udenom dem.

I begyndelsen af denne del af vor rejse hændte der mig noget, som straks forekom mig at være et bevis for, hvor let man bukker under for den evige dags ophidsende virkning på nerver og fantasi.

Det var natten eller det, der skulle være natten mellem den 19. og 20., at jeg havde en mærkelig drøm.

Jeg havde, som sædvanlig, lagt mig til ro klokken ni om aftenen og indhyllet mig i mine tæpper, for koldt var det, og jeg plejede at sove trygt og uforstyrret til klokken fem om morgenen. Men klokken kunne vel omtrent være to, da min opmærksomhed blev vakt af en klagende mumlen.

Jeg åbnede, eller jeg bildte mig ind, at jeg åbnede øjnene. Der var trukket skodder for vinduerne, og alt var mørkt omkring mig. Den besynderlige mumlen blev ved, og jeg hørte nu tydeligt en stemme hviske:

"Pym, Pym, den stakkels Pym!"

Det kunne ikke være andet end et foster af min ophidsede fantasi; men da jeg lyttede, hørte jeg de samme ord blive gentaget flere gange.

Hvad betød det da? Hvorfor blev de ord netop henvendt til mig? Var Arthur Pym ikke vendt tilbage til Amerika og der omkommet ved en brat og sørgelig død, hvis årsag ingen kendte?

Det faldt mig pludselig ind, at jeg lå og vejede for og imod. Selv om jeg måske havde drømt før, så var jeg i hvert fald vågen nu.

Men havde jeg drømt?

Med et sæt var jeg ude af sengen og henne ved det ene af vinduerne. Jeg trak skodden fra og så ud imod skibets agterende.

Der var ingen på dækket, ikke andre end Hunt, som stod roligt ved rattet med øjnene hæftet på kompasset.

Jeg slog atter skodden for, gik i seng og sov. Da jeg vågnede om morgenen, havde jeg kun en svag forestilling om, hvad der var hændt.

Det var også det eneste af interesse, som indtraf. Vores rejse foregik regelmæssigt og uhindret, og vi så ingen af disse mærkværdigheder, som Arthur Pym beretter om, og som med deres naturstridige overdrivelser forekommer mig at måtte henregnes til det fuldstændig usandsynlige, til blotte fostre af hans ophidsede fantasi.

Den 24. december, juleaftens dag, befandt vi os på 83° 2' bredde, det vil sige, at vi kun var et par og tredive kilometer fra øen Tsalal.

Desværre løjede vinden af og lagde sig efter middag fuldstændig; men ved hjælp af strømmen gled vi stadig sydpå. Klokken kvart i syv fik vi øen i sigte, og den følgende morgen ankrede vi op en lille kilometer fra kysten.

Det var herfra let at overse øen.

Den var mellem femten og tyve kilometer i omkreds. Bredderne var sønderrevne og stejle, det indre af øen optaget af øde, sorte sletter, omgivet af lave bjerge. Men intetsteds så vi spor af mennesker eller røg, der kunne forråde os deres nærværelse. Øen så ud, som om den var uddød.

Og dog var den det måske ikke. Arthur Pym fortæller, at hovedstaden Klok-Klok lå midt inde på øen, og måske opholdt beboerne sig der, fjernt fra kysten. Det var det, vi måtte finde ud af!

"Storbåden ud!" kommanderede kaptajn Len Guy.

Ordren blev udført, og kaptajnen henvendte sig til sin løjtnant.

"Jem," sagde han, "lad otte mand, deriblandt Martin Holt og Hunt, gå ned i båden. Du bliver under alle omstændigheder om bord og holder dig rede til forsvar. I tilfælde af angreb løsner du tre kanonskud til underretning for mig."

"Tre skud med et minuts mellemrum," svarede Jem.

"Hvis vi ikke vender tilbage inden aften," fortsatte kaptajnen, "sender du bådsmanden tillige med ti velbevæbnede mænd ind til kysten i den anden båd. De skal blive liggende der, uden at gå i land, rede til at hjælpe os."

"Javel, kaptajn."

"Skulle vi ikke komme igen, så tager du kommandoen over skibet og fører det tilbage til Falkland."

"Javel."

Jeg udbad mig nu kaptajnens tilladelse til at gå med i land. Vi gik alle ned i båden og stødte fra.

Hunt havde taget roret, og vi kunne øjensynlig ingen bedre styrmand få. En kreds af koralrev omgiver øen; men Arthur Pym beretter, at der netop på det sted, hvor vi havde kastet anker, skulle være en åbning i revet. Og Hunt styrede, uden at nøle, lige ind gennem åbningen.

I det øjeblik, da båden nærmede sig kysten, var det, at de indfødte, ifølge Pyms fortælling, kom roende ud i deres kanoer. Men vi så ingen indfødte, alt var stille på søen såvel som i land, og, uden at der indtraf noget som helst, nåede vi ind til bredden.

To mand blev ladt tilbage i båden, og vi andre begav os op i land.

Jeg ved ikke, hvordan det gik til; men Hunt var i spidsen for vor lille trop, og uden at vi tænkte nærmere over det, lod vi os roligt lede af ham.

Gennem en snæver hulvej nåede vi op til det indre af øen. Kaptajnen og jeg gik sammen og spejdede forgæves efter de mange mærkværdigheder, som Pym havde iagttaget. Ganske vist, jorden var sort, som om den var dannet af lavastøv; men andet var der ikke. Vi så ingen træer af arter, som er ukendt på hele den øvrige jord. Vi så heller ingen af de floder, som han taler om, der var fyldt af en ubeskrivelig væske, en væske, der var uigennemsigtig, som en opløsning af gummi, og med tydelige årer, der spillede i skiftende farver, som silketøj, hvis kæde og islæt er af forskellig farve.

Hundrede skridt længere fremme gav Hunt sig til at løbe hen imod en mægtig klippemasse. Han klatrede op på den så smidigt som en kat, og nåede toppen, hvorfra han spejdede ud til alle sider.

Det forekom mig, besynderligt nok, at han så ud som et menneske, der er faret vild og ikke igen kan finde vej.

Også kaptajnen iagttog ham opmærksomt, og pludselig spurgte han:

"Hvad er der i vejen med ham?"

"Jeg ved det ikke," svarede jeg. "Men alt er jo uforståeligt og besynderligt med dette menneske. Man skulle tro ..."

Jeg fuldendte ikke min sætning, men udbrød:

"Kaptajn, er De sikker på, at De har taget rigtigt bestik?"

"Ja."

"Der kan ikke være tvivl om, at vi er på øen Tsalal?"

"Nej, absolut ikke."

Det var ikke til at forstå! Intet her lignede Arthur Pyms beskrivelse. Vi befandt os på en øde ø, hvis jordbund så ud, som om den var gennemrystet og kastet rundt med af vulkanske kræfter.

Men Hunt var atter steget ned og gik hurtigt fremad. Der var ikke tale om nølen eller usikkerhed, han gik; som om han blev ført af et overnaturligt instinkt.

Men kunne der være noget håb om, i denne livløshedens ørken, at genfinde William Guy og de overlevende fra *Jane*?

Jeg betragtede Len Guy. Hans blege ansigt og hans pande, der var furet af dybe rynker, fortalte tydeligt nok, at håbet begyndte at svigte ham.

Endelig nåede vi den dal, i hvis skød byen Klok-Klok havde ligget. Men her, som overalt, var der den samme stilhed, det samme øde. Ikke et levende væsen kom os i møde, ikke et hus, ikke den elendigste hytte var at opdage. Hele denne befolkning

af mænd, kvinder og børn, som Arthur Pym anslår til over tusinde, var forsvundet.

Der måtte være sket noget, en eller anden frygtelig tildragelse måtte have fundet sted, og som et lyn slog en tanke ned hos mig.

"Her har været jordskælv," udbrød jeg. "Vandet kan let trænge ind her, og en dag er dampene brudt frem og har ødelagt ..."

"Et jordskælv!" mumlede kaptajnen.

"Ja, kaptajn. Det har lagt alt øde. Her er intet tilbage af alt det, som Arthur Pym har set."

Der kunne næppe være tvivl om, at det forholdt sig således. Men det faldt mig ind, at efter Arthur Pyms fortælling hørte Tsalal til en øgruppe, som strakte sig mod vest, og der var så mulighed for, at befolkningen havde reddet sig hen til de andre øer.

Jeg sagde det til kaptajnen.

"Ja," udbrød han, "ja, det kan være. Men er der nogen sandsynlighed for, at også min broder og hans fæller har kunnet redde sig derhen? Hvorfra skulle de have fået midler til det?"

Hunt gav os et vink, og vi fulgte ham videre ind gennem dalen.

Men på engang standsede vi forfærdet over det, vi så.

Foran os lag der en uhyre dynge af ben: Kranier, brystben, knogler af arme og ben, alt det, som det menneskelige legemes skelet er sammensat af. Men dette var uhyre dynger, og ikke det mindste spor af kød var der tilbage på dem.

Var det da resterne af øens befolkning? Men hvis de var omkommet ved et jordskælv, hvordan kunne det så gå til, at de lå her og ikke var blevet begravet under de sammenstyrtende

jordmasser? Og hvorledes kunne det gå til, at der ikke var blevet levnet dem tid til at indskibe sig i deres både?

Tavse og ubevægelige betragtede vi dette uhyggelige syn.

Kun kaptajnen mumlede et par ord.

"Min broder, min stakkels broder!" gentog han.

Men hvordan kunne dette forliges med optegnelserne i Pattersons lommebog? Der stod jo tydeligt nok, at han for kun syv måneder siden havde forladt sine kammerater på øen Tsalal, og disse ben måtte have ligget her i årevis!

Alt på denne ø var gådefuldt og uforståeligt; men måske var der endnu opdagelse vi manglede at gøre.

Vi havde gået et stykke, da Hunt standsede foran et skelet, der var så medtaget af tiden, at det næsten var blevet til støv. Det havde heller ikke hørt til noget menneskeligt legeme.

Hunt udstødte et skrig, et slags vildt brøl. Han havde bøjet sig ned over skelettet og fundet et halsbånd af metal. Det var af kobber, anløbet og irret; men der kunne endnu læses nogle ord, indgraveret i det:

"Tiger – Arthur Pym," stod der.

Det var Arthur Pyms newfoundlænder, hans trofaste hund, der havde fulgt ham til Tsalal, og som til slut var omkommet ved den katastrofe, der med et slag havde udryddet hele øens befolkning.

Men, endnu en gang, William Guy og hans fem matroser kunne ikke befinde sig mellem de skeletter, der dækkede jorden, siden de jo havde været i live for blot syv måneder siden.

Tre timer senere var vi atter om bord på *Halbrane*, uden at vore videre undersøgelser havde ført til noget. Kaptajn Len Guy gik straks ind i sin kahyt, og jeg så ikke mere til ham den dag.

Heller ikke den følgende dag viste han sig. Jem West havde ingen ordrer modtaget, og vi blev liggende, hvor vi lå, med den øde ø foran os.

Var ekspeditionen da mislykket? Var det ikke et forsøg værd, at finde og udforske de andre øer i den øgruppe, som Tsalal hører til?

Jeg havde sat mig ved stormasten og så ud over havet, der frit og åbent strakte sig så langt, øjet nåede.

Kaptajnen kom ud på dækket, hans ansigt var blegt og fortrukkent.

"Hr. Jeorling," sagde han. "Jeg har gjort alt, hvad der er muligt at gøre. Der kan ikke længere være noget håb om at genfinde min broder og hans kammerater. Vi må vende tilbage – før vinteren kommer."

Kaptajn Len Guy rettede sig op og kastede endnu et blik ind over øen.

"I morgen, Jem," sagde han, "i morgen tidlig letter vi anker."

I dette øjeblik hørte jeg en stemme, som sagde:

"Og Pym? Den stakkels Pym?"

Jeg kendte den stemme, det var den samme, som jeg havde hørt i min drøm.

10

En hvirvel af modstridende tanker rejste sig hos mig, da jeg hørte kaptajnen give ordre til at vende tilbage mod nord.

Hvorledes! – Man ville virkelig forlade de seks mennesker, som ifølge Pattersons optegnelser befandt sig i disse farvande! Man ville ikke til det yderste forsøge at opdage den ø eller det fastland, hvor de tiloversblevne fra *Jane* havde søgt tilflugt, efter at et jordskælv havde gjort Tsalal ubeboelig for dem.

Var det virkelig muligt, at man ville gøre dette, til trods for at der endnu var over to måneder tilbage, inden vinteren kom!

Jeg følte mig oprørt over dette, og dog – jeg forstod det.

Halbrane havde hidtil ikke sejlet på lykke og fromme.

Det havde fulgt en bestemt retning, angivet af Arthur Pym, og det var nået til det forud kendte mål, øen Tsalal. Men hinsides øen – hvad der?

Og ville besætningen indlade sig på at følge med længere mod syd, ud over Polarhavets ukendte vidder? Det var sandt, at det ikke var uden farer. Endnu var havet frit; men i otte måneder ville det i Sydpolens evige nat blive bundet af isen!

Det var et spørgsmål for Len Guy, om han kunne påtage sig ansvaret for at føre sine folk længere mod syd, hvor deres liv kunne komme til at afhænge af, at alt gik godt. Sikkert nok var det dette, som kaptajnen havde betænkt, da han med bristende hjerte gav ordre til at vende om.

Vi måtte betragte vor ekspedition som endt, og intet skildrer derfor vor overraskelse, da vi hørte disse ord:

"Og Pym? Den stakkels Pym?"

Jeg vendte mig om imod den talende. Det var Hunt!

Men så sjældent havde han talt om bord, at ingen kendte lyden af hans stemme, og de af folkene, der befandt sig på dækket, samlede sig nysgerrigt omkring ham.

"Hvad siger du?" spurgte kaptajn Len Guy, idet han gik hen imod Hunt.

"Jeg forstår ikke ..." svarede Hunt, "det er så svært at tale. Men ... forstå mig ... jeg taler om Pym, den stakkels Pym. Det er for hans skyld, jeg er gået om bord på *Halbrane* ... ja ... for at finde ham."

"Hvor er han da?" spurgte jeg. "Ligger han ikke begravet på kirkegården i sin fødeby?"

"Nej, han er dernede ... alene ... alene," svarede Hunt og pegede mod syd.

"Tænk Dem om, Hunt. Fortæller Edgar Poe ikke i det sidste kapitel af sin bog, at Arthur Pym er omkommet ved en brat og sørgelig død?"

"Jo ... måske ... Edgar Poe ... i Baltimore. Men ... han har aldrig set den stakkels Pym."

"Hvad!" råbte Len Guy. "Har de aldrig kendt hinanden?"

"Nej."

"Og Arthur Pym har ikke selv fortalt Edgar Poe sine eventyr?"

"Nej, kaptajn, nej. Han deroppe ... i Baltimore ... har kun haft Pyms optegnelser. Forstår De ..."

"Men hvem har da bragt ham de optegnelser?"

"Pyms kammerat, Dirk Peters ... som kom alene tilbage."

"Alene, Dirk Peters!" råbte jeg. "Men hvor er da Arthur Pym?"

"Der," svarede Hunt og pegede mod syd, i hvilken retning han næsten ufravendt havde haft blikket hæftet.

Det kunne ikke være andet, end at Hunts erklæring måtte blive mødt med almindelig mistro. Jeg så Martin Holt støde til Hurligurli med albuen, og begge de to mænd så på Hunt med en lattermild medlidenhed. Og kaptajn Len Guy opgav hovedrystende at få noget fornuftigt ud af det stakkels menneske.

Mig forekom det dog noget anderledes. Hele Hunts udtryk i øjne og miner syntes mig at kræve tiltro, og jeg tog mig for at udspørge ham om Arthur Pyms flugt fra Tsalal sammen med Dirk Peters.

"Det var tyve dage efter flugten fra Tsalal," spurgte jeg, "at Pym og Dirk Peters nåede hen foran et tæppe af dampe og gled ned ad et mægtigt vandfald?"

Hunt svarede ikke straks. Han tøvede, stammede nogle utydelige ord og søgte øjensynligt efter noget i sin hukommelse.

"Nej," svarede han, "nej, ikke begge to. Forstår De ... Dirk Peters ... han har aldrig fortalt mig ..."

"Dirk Peters?" faldt kaptajn Len Guy ind. "Har du kendt Dirk Peters?"

"Ja."

"Hvor?"

"I Vandalia ... staten Illinois."

"Og det er af ham, at du har hørt om rejsen?"

"Ja, af ham."

"Og han er kommet alene tilbage?"

"Ja, alene."

"Men fortæl dog, fortæl dog!" råbte jeg.

Det var let nok sagt. Men Hunt stammede uafbrudt, søgte efter ord, mens han fortalte, og jeg brændte af begærlighed efter at høre det, som han vidste, efter endelig at få en løsning på gåden.

Efter hvad Hunt fortalte os, var båden med de to mænd stødt imod en isflage, og Dirk Peters var blevet kastet ud på denne, mens Arthur Pym drev videre i båden og forsvandt i tågen. Af en modstrøm blev isflagen imidlertid ført tilbage mod nord. Dirk Peters kom atter i land på Tsalal, han bemægtigede sig en båd og drev med den nordpå forbi den faste is. Endelig blev han taget op af et amerikansk skib, *Sandy-Hook*, der førte ham hjem til Amerika.

Alle Arthur Pyms optegnelser havde Dirk Peters taget med sig. De var nedskrevet i en lommebog, som Dirk Peters i adskillelsens øjeblik havde haft hos sig, og da han efter sin hjemkomst tilfældigvis kom i forbindelse med Edgar Poe, gav han lommebogen til ham.

Men lige så lidt som de to mænd havde kendt hinanden, lige så lidt kendte Edgar Poe noget til Arthur Pyms skæbne efter adskillelsen fra hans tro kammerat, Dirk Peters. Meddelelsen om Arthur Pyms død var en opdigtelse af Edgar Poe og ganske grebet ud af luften. Hunt påstod, at han levede, og at han måtte opholde sig endnu længere mod syd.

Kaptajn Len Guy havde med levende interesse hørt på Hunts fortælling, og han havde afbrudt den, for at udspørge Hunt om, hvorvidt Dirk Peters ikke ved sin tilbagekomst til Tsalal havde set noget til William Guy og hans fæller. Det havde Dirk Peters ganske vist ikke; men efter Pattersons udsagn havde de for blot nogle måneder siden opholdt sig på øen, og sandsynligheden

talte da for, at de efter jordskælvet havde søgt hen til det land, som Dirk Peters havde set i syd, inden han atter drev nordpå.

Så snart Hunt havde endt sin fortælling, kaldte kaptajnen mandskabet sammen.

"Alle mand agter!" råbte han.

Bådsmanden lod sin fløjte lyde, og folkene samledes omkring os.

"Hør nu godt efter, Hunt," sagde kaptajnen, "og tænk dig vel om. Du påstår, at alt, hvad du har fortalt om Arthur Pym, er rigtigt?"

Hunt løftede langsomt hovedet og så sig omkring.

"Ja," svarede han bestemt.

"Du har kendt Dirk Peters?"

"Ja."

"Hvor så du ham sidst?"

"I Vandalia."

"Hvor længe er det siden?"

"To år."

"Og hvem forlod Vandalia først?"

Hunt tøvede et øjeblik, inden han svarede:

"Vi rejste bort sammen."

"Vel. Du tog til Falkland, og han ..."

"Han ..." gentog Hunt. Hans blik flakkede uroligt omkring og standsede til sidst ved Martin Holt – ham, som han havde frelst fra at omkomme i bølgerne.

"Hunt," sagde kaptajnen, "forstod du mit spørgsmål?"

"Ja."

"Så svar da. Hvor rejste Dirk Peters hen fra Illinois?"

"Til Falkland."

"Og hvor er han nu?"

"Her … det er mig."

Dirk Peters og Hunt var den samme person!

Naturligvis! – Det var næppe blevet sagt, før det faldt som skæl fra mine øjne, og jeg begreb ikke, at jeg, der dog så nøje kendte Edgar Poes fortræffelige skildring af ham, ikke straks havde set det.

Men man må betænke, under hvilke omstændigheder han kom om bord. Vi havde truffet ham på Falkland, hvor der vrimlede af mennesker af alle mulige nationer, som blot ventede på hvalfangerskibene, for at få hyre, og han havde da antaget et andet navn.

Og jeg forstod godt, at han havde gjort dette. Navnet Dirk Peters ville have vakt en alt andet end behagelig opmærksomhed om hans person. Dirk Peters havde deltaget i mytteriet om bord på *Grampus*, sammen med Augustus Barnard og Arthur Pym havde han dræbt de andre deltagere i mytteriet, og det var endelig ham, der havde dræbt den ulykkelige matros, som loddet havde bestemt til at tjene til føde for de overlevende på *Grampus*. Han havde deltaget i dette rædselsfulde måltid af menneskekød, han havde slukket sin tørst i menneskeblod. I sandhed – det kunne nok vække rædsel omkring hans navn!

Og nu stod han der foran os og bad om, at vi ville søge efter Pym, den stakkels Pym, om hvem han erklærede, at han elskede ham, som en fader sin søn.

Jeg var ikke længere det samme menneske, som da jeg forlod Kerguelen, min rolige fornuft havde forladt mig. Mit hjerte bankede, da jeg hørte tale om Arthur Pym. Jeg oprørtes ved

tanken om at forlade Tsalal for at drage mod nord, i stedet for at ile den ulykkelige til hjælp, der var forladt i Sydpolens isørken.

Men jeg kunne ikke anmode kaptajnen om at fortsætte sine efterforskninger mod syd for at finde Arthur Pym. Det ville være at udsætte mig for et afslag. Og dog – jeg følte ved mig selv, at Dirk Peters stolede på mig, at han ventede af mig, at jeg skulle tale hans sag til fordel for den stakkels Pym.

Efter Dirk Peters erklæring var der indtrådt en dyb tavshed. Ingen tvivlede sikkert på hans ord; men ingen talte.

Jeg bestemte mig da til at skride ind.

"Mine venner!" sagde jeg. "Førend vi tager en endelig beslutning, bør vi nøje overveje vor stilling. Ville det ikke være at udsætte os for evige selvbebrejdelser, hvis vi nu opgav vort togt, netop nu, da det har udsigt til at lykkes. Jeg beder Dem, kaptajn, jeg beder Dem alle tænke nøje over det. – Vi ved fra Pattersons optegnelser, at hans kammerater for ikke syv måneder siden levede her på øen. Det er min overbevisning, at de har forladt den på grund af det jordskælv, der har gjort den ubeboelig. De har kunnet bemægtige sig en af de indfødtes både, og af vind og strøm er de så drevet sydpå til det land, som Dirk Peters har set. Er det muligt, at de vil forlade deres landsmænd der? Er det at opgive vor ekspedition nu, ikke det samme som, at vi intet har gjort?"

Jeg havde med overlæg talt om William Guy og hans fæller, ikke om Arthur Pym. Hans sag ville sikkert af alle betragtes som så håbløs, at al hjælp var forgæves. Men heller ikke således, som jeg havde formet min opfordring, vakte den nogen anklang.

Ingen svarede mig på mine ord. Kun kaptajn Len Guy bøjede hovedet, et bytte for den mest levende bevægelse.

"Og hvad drejer det sig om?" vedblev jeg. "At overskride nogle få breddegrader! – Og ligger havet ikke åbent foran os, har vi ikke endnu to måneder tilbage af den gode årstid? Skulle der fattes os mod til at gå nogle indbildte farer i møde? – Nej, lad os ikke tøve med at gå mod syd!"

Jeg så mig om, for at se, om det endnu ikke skulle være lykkedes mig at rive folkene med mig.

Kaptajn Len Guy tog ordet.

"Dirk Peters," sagde han, "er du sikker på, at du og Arthur Pym har set land dernede i syd?"

"Ja."

Kaptajn Len Guy vendte sig mod besætningen, der omgav ham. Han lod sit blik glide spørgende om fra den ene til den anden, og endelig trådte Hearne frem.

"Kaptajn," sagde han, "jeg og mine kammerater er blevet forhyret til et togt, der ikke skulle strække sig ud over øen Tsalal ..."

"Det er ikke sandt!" råbte kaptajnen. "I er blevet påmønstret for et togt, hvis længde jeg har ret til at bestemme."

"Undskyld, kaptajn," svarede Hearne roligt; "men vi er nået til ukendte farvande, og jeg og mine kammerater mener, at det er bedst at vende tilbage til Falkland, inden vinteren kommer."

En bifaldende mumlen hørtes fra folkene. Sikkert nok havde Hearne udtalt deres mening, og ville det ikke være umuligt at fortsætte ekspeditionen imod besætningens ønske? Selv om den gamle del af besætningen gik med – og gjorde den det? – så var det dog ikke nok!

Jeg besluttede mig til at kaste et lod i vægtskålen, som måske kunne afgøre sagen til fordel for Dirk Peters og mig.

"Matroser på *Halbrane*!" Sagde jeg. "Således som forskellige stater har gjort det for deres opdagelsesrejsende, således vil nu også jeg udsætte en præmie for skonnertens besætning! To tusinde dollars for hver breddegrad, som vi overskrider herfra!"

Det var omtrent halvfjerds dollars til hver, og det gjorde sin virkning.

"Overfor kaptajn Len Guy," vedblev jeg, "skal jeg skriftligt påtage mig denne forpligtelse, og summen skal blive Dem udbetalt, så snart vi er vendt hjem."

Langvarige hurraråb, ledet af Hurligurli, fulgte på mine ord. Hearne opgav at gøre videre indsigelser, og pagten var sluttet.

11

Dagen efter lettede vi anker, som kaptajnen havde sagt; men det blev ikke for at sejle mod nord.

Ude på dækket traf jeg kaptajnen og løjtnanten.

"Hr. Jeorling," sagde kaptajnen til mig, "det var med døden i hjertet, at jeg besluttede mig til at vende om. Jeg følte, at jeg ikke havde gjort alt, hvad jeg burde gøre for vore ulykkelige landsmænd. Men jeg forstod også at med størstedelen af besætningen imod mig, ville det være mig umuligt, at føre *Halbrane* længere mod syd."

"Ja," svarede jeg, "folkene har jo vist, at de var utilfredse. Jeg tror også, det var kommet til mytteri."

"Det havde vi vel nok fået undertrykt," sagde Jem West koldt, "selv om man så skulle slå hovedet i stykker på denne Hearne, der altid vækker uro."

"Ganske vist, Jem," erklærede kaptajnen, "der havde ikke været andet at gøre. Men hvad så? Det er nødvendigt, at der er enighed om bord."

"Det er naturligvis bedst, at der ingen voldsomheder finder sted. Men jeg vil dog råde Hearne til at tage sig i agt."

"Folkene har jo nu ladet sig lokke af den pris, der er lovet dem, så det går vel. Hr. Jeorlings rundhåndethed har udvirket, hvad vi ikke formåede. – Jeg skylder Dem tak …"

"Aldeles ikke, kaptajn," sagde jeg. "Jeg har allerede på Falkland sagt Dem, at jeg gerne ville deltage i udgifterne til dette togt. Der tilbød sig nu en lejlighed, og jeg greb den. Når vi blot vort

mål og frelser Deres broder og hans fem matroser, så ønsker jeg ikke mere."

Kaptajnen rakte mig hånden, og jeg trykkede den varmt.

"Hr. Jeorling," sagde han, "De har rimeligvis bemærket, at vi ikke sejler mod syd; men mod vest. Jeg tænkte, det var rigtigst, først at undersøge øgruppen ..."

"Udmærket, kaptajn," svarede jeg. "Den kan heller ikke være langt borte."

Dirk Peters var gået op i fokkemastens tønde for at holde udkik; men det meste af formiddagen gik, uden at vi hørte fra ham. Havet viste sig frit og åbent, og horisontens lige linje blev ikke afbrudt ikke af nogen ujævnhed, der kunne tyde på land. Men måske var disse øer så lave, at man ikke kunne se dem før i en afstand af tre-fire kilometer.

Endelig hørte vi Dirk Peters røst:

"Land forude til styrbord!"

Men det var os umuligt at opdage noget. Hvis Dirk Peters virkelig havde set land, måtte det skyldes den plads, han indtog, højt oppe over dækket. Først et kvarter senere opdagede vi i kikkerten nogle småøer, der lå spredt omkring i det solglitrende vand.

Efterhånden som vi kom nærmere, blev det os klart, at øgruppen måtte være blevet ødelagt og for størstedelen sænket i havet af jordskælvet. Den største af øerne var næppe over hundrede kvadratmeter stor, og de mindste bestod ikke af andet, end nogle skær, der næppe ragede op over vandet. I en kilometers afstand fra den nærmeste ø blev der kastet anker, og en båd sat ud. Kaptajn Len Guy, bådsmanden, Dirk Peters, to mand af besætningen og jeg tog plads i den.

Vi fandt de øer, som vi besøgte, øde og forladte, og vendte snart tilbage til skibet. *Halbrane* lettede anker og sejlede i kort afstand rundt om hele øgruppen; men intetsteds opdagede vi spor af liv.

Hele dens befolkning af indfødte, som Arthur Pym havde mødt, var fuldstændig tilintetgjort ved en eller anden katastrofe, hvis natur var os ubekendt og ubegribelig. Indtil for syv måneder siden, efter at Patterson havde forladt Tsalal, havde William Guy og hans fæller levet der på øen, og da jordskælvet gjorde den ubeboelig, måtte de have forladt den i en båd, som de selv havde bygget, eller i en af de indfødtes. Men hvad er i virkeligheden mere sandsynligt, end at de var gået sydpå til det land, som Dirk Peters havde set i den retning? Af hvilken grund skulle de have søgt hen til de andre øer, hvor de måtte formode, at der endnu fandtes indfødte? Og strømmen førte dem mod syd!

Der var da intet andet for os at gøre end at følge den samme retning, og dagen efter, den 29. december, stod vi sydpå.

Havet var nu aldeles isfrit, hvad der var ganske naturligt, eftersom termometret viste over elleve graders varme. Strømmen var meget stærk, omtrent otte kilometer i timen, og den gik stadig mod syd.

I Dirk Peters opførsel var der sket en forandring – i hvert fald overfor mig. Han forstod åbenbart, at jeg interesserede mig for Arthur Pym, og han søgte mit selskab, selv om han ikke blev stort mere meddelsom af den grund. Når han ikke var optaget af sit arbejde, listede han sig gerne hen på skansen, hvor jeg opholdt mig og et par gange hændte det, at han brød sin vante

tavshed. Men så snart kaptajnen eller Jem West nærmede sig, skyndte han sig bort.

Den dag kom Dirk Peters hen til mig, åbenbart i den hensigt at sige mig noget.

"Skal vi tale sammen om ham, Dirk Peters?" spurgte jeg.

"Ja," svarede han, "om ham … jeg glemmer ham aldrig … elsker ham, som mit barn. Og han er stadig dernede."

Dirk Peters pegede mod syd, og hans øjne fyldtes med store tårer.

"Kan De slet ikke huske noget om, i hvilken retning De gik, da De forlod Tsalal?" spurgte jeg.

"Nej. Den stakkels Pym havde ingen instrumenter – forstår De … til at iagttage solen … Kun sin bøsse."

"Havde De føde nok med Dem?"

"Ja, de tre skildpadder … ved De … som var om bord. Deres kød er godt …, selv råt … ja … råt, råt kød!"

Der gik en gysen gennem Dirk Peters, idet han udtalte de sidste ord, han sænkede stemmen og så sig om, som om han frygtede for, at nogen skulle høre ham.

Den ulykkelige havde da endnu ikke glemt det frygtelige optrin om bord på *Grampus*. Man kan ikke forestille sig, hvilket udtryk af rædsel, der malede sig i hans ansigt, da han udtalte ordene "råt kød".

"Var det ikke den 1. marts," sagde jeg, "at De første gang så en grålig tåge, furet af lysende striber?"

"Jeg ved ikke … ved ikke. Men hvis Pym siger det, må det være sandt."

"Har De heller ikke lagt mærke til, at havet blev hvidt som mælk, og at der faldt noget let støv, ligesom aske?"

"Nej, herre, nej. Men man må tro, hvad Pym siger."

Jeg forstod snart, at jeg ikke hos Dirk Peters kunne få nogen forklaring om alle de utrolige iagttagelser, som Arthur Pym beretter. Men for at trøste ham, sagde jeg:

"Ja, jeg tror det også, Dirk Peters, jeg tror det. Og vi skal søge efter ham?"

"Jeg håber det."

"Når vi har fundet William Guy og matroserne fra *Jane*?"

"Ja."

"Og vi finder ham," råbte Dirk Peters. "Han lever … ja, han lever … dernede … og venter på mig."

I den stærkeste bevægelse forlod Dirk Peters mig, og jeg var rørt over den trofasthed, dette halvvilde menneske åbenbart hang ved sin ulykkelige kammerat med, og som han betragtede sig som en fader for.

Den 9. januar viste kaptajnens iagttagelser, at vi havde nået 86° 33' bredde.

Vi befandt os da på det sted, hvor den isflage, der førte Dirk Peters med sig, blev drevet mod nord af en tilbagegående strøm. Men til denne mærkede vi intet, og selv om den var der, så ville den heller ikke kunne drive vort skib tilbage. Der blæste en jævn vind fra nordøst, og dækket med sejl fra øverst til nederst gled *Halbrane* videre mod syd.

Men forgæves spejdede vi ud mod det land, som nu skulle vise sig. Vi så intet, og jeg mærkede, at kaptajnen lidt efter lidt tabte tilliden.

12

Efter at strømmen i nogle dage havde været svagere, optrådte den atter med sin gamle styrke, og i dagene fra den 10. til den 12. januar fortsatte vi sejladsen, uden at der indtraf andet mærkeligt end en betydelig nedgang i temperaturen. Termometret sank til knap 1 grads varme.

Den 13. havde jeg en samtale med bådsmanden, der bestyrkede min stadig vågne mistro til besætningen.

"Mon landet også skulle være drevet sydpå med strømmen?" sagde Hurligurli til mig.

"Det viser sig nok snart, bådsmand."

"Måske, hr. Jeorling. Men det er ikke særlig sandsynligt, at William Guy kan være nået så langt i en skrøbelig båd."

"Hvorfor ikke – med den strøm! Der er ingen som helst rimelig grund til at opgive vore undersøgelser."

"Kan nok være. Men jeg tror ikke, at besætningen er af samme mening."

"Er folkene virkelig ved at blive utilfredse igen?"

"Jeg er bange for det, hr. Jeorling. Glæden over de mange dollars er da i hvert fald blevet meget mindre, og denne forbandede Hearne bearbejder sine kammerater, så de er parat til at dreje skuden, hvornår det skal være."

"Ja, de nye, bådsmand; men de gamle ..."

"Er heller ikke ganske pålidelige. Der er i alt fald tre eller fire af dem, som begynder at tænke over det og blive urolige over denne langstrakte sejlads."

"Nå, kaptajn Len Guy og løjtnanten vil vel nok vide, at skaffe sig lydighed."

"Måske, hr. Jeorling. Men det kunne hænde sig, at vor kaptajn også tabte modet, at følelsen af hans ansvar fik ham til at opgive det og vende om."

Det var netop det, jeg frygtede, og for det var der intet råd.

"Hvad min ven, Endicott angår, hr. Jeorling, så svarer jeg for ham. Men vi to, Dirk Peters og De er dog måske nok for lidt …"

"Hvad mener man om Dirk Peters?" spurgte jeg.

"Det er ham, der får skylden for det hele. Selv om De også har deres part, så er der dog det ved det, at De – om jeg så må sige – betaler og betaler godt. Men denne halve indianer tænker bare på sin stakkels Pym, der naturligvis er død for mange år siden."

"Det ser alt sammen ikke godt ud, bådsmand; men jeg stoler på Dem, hvis folkene skulle finde på at foretage sig noget mod Dirk Peters. Tal med dem, sig, at vi har tid nok til at nå tilbage til Falkland …"

"Stol på mig, hr. Jeorling, jeg holder den gående ved pumperne så længe som muligt."

"Og De skal ikke komme til at fortryde det, bådsmand. Det er jo en let sag at forhøje præmien med, skal vi sige, fire hundrede dollars for hver mand, der bare ikke er simpel matros – selv om han så blot er bådsmand."

Jeg havde taget Hurligurli på hans ømme sted, og for fremtiden kunne jeg stole på ham, som på mig selv. Han anstrengte sig for at modarbejde Hearnes indflydelse, han satte mod i de forsagte, og han vågede over Dirk Peters.

Men desværre – al hans iver ville næppe formå at dæmpe misfornøjelsen. Jeg fik et tydeligt bevis for dette den 15. januar.

Kaptajnens iagttagelser havde denne dag vist, at vi var nået til 88° 17' bredde – ikke to grader fra Sydpolen.

Så snart denne nyhed bredte sig på dækket, blev der straks uro. Nogle af folkene gik op i fokkemasten, hvor de snakkede sammen med sagte stemmer, alt mens de tilkastede os onde blikke. Der blev åbenbart lagt råd op! Et par af folkene kom agterud og sparede ikke på truende fagter, og over hele dækket rejste der sig en truende mumlen.

Det blev for meget for Jem West.

"Stille!" råbte han og gik hen mod folkene.

"Den første, der åbner munden, får med mig at gøre."

Løjtnantens bestemte optræden bragte virkelig ro til veje; men jeg følte mig i højeste grad opskræmt. Hvert øjeblik ventede jeg, at kaptajnen skulle komme ud og give ordre til at vende, for temperaturen faldt stadig, og til alt uheld begyndte der netop nu at vise sig tåge ude over havet.

Om eftermiddagen den 17. var jeg gået ind i min kahyt. Jeg befandt mig ikke vel og havde lagt mig på sengen, da der blev banket på min dør.

"Hvem er det?" spurgte jeg.

"Dirk Peters."

"Nu skal jeg komme."

"Jeg ville hellere … hvis jeg må komme ind?"

"Kom ind."

Dirk Peters trådte ind, lukkede døren efter sig og stillede sig op, uden at sige et ord.

"Hvad vil De, Dirk Peters?" spurgte jeg.

"Sige Dem noget … som kun De må vide."

"Er det en hemmelighed, så behold den hellere hos Dem selv."

"Jeg kan ikke … det tynger mig … som en klippe … denne … denne begivenhed på *Grampus*."

Det var lodtrækningen om bord på den amerikanske brig, han tænkte på. Denne uhyggelige lodtrækning, der skulle afgøre, hvem af de fire mænd, Augustus Barnard, Arthur Pym, Dirk Peters eller matrosen Parker, der skulle tjene til føde for de tre andre.

Jeg erindrede mig Edgar Poes fortælling om det. Arthur Pym havde taget de fire træsplinter af forskellig længde i sin hånd. Han tænkte et øjeblik på at narre sine kammerater ved et eller andet fif; men han betænkte sig og rakte hånden frem.

Dirk Peters trak først. Lykken var ham god, han var frelst.

Arthur Pym beregnede, at der nu var en mulighed mindre for ham.

Det var nu Augustus Barnards tur. Også han trak sig fri.

Hvem skulle det nu være: Arthur Pym eller Parker? De havde lige store chancer mod hinanden.

Arthur Pym følte en tigers raseri stige op i sin sjæl. Et rasende had til hans stakkels kammerat bemægtigede sig ham.

Der gik fem minutter, inden Parker vovede at trække.

Arthur Pym stod med lukkede øjne, indtil han endelig mærkede en hånd i sin. Det var Dirk Peters, han var frelst.

Dirk Peters kastede sig over Parker, slog ham ned med et stik i ryggen, og det frygtelige måltid fandt sted.

"De kan jo ikke bebrejde Dem noget," sagde jeg. "Hvis loddet havde truffet Dem, havde De jo måttet lide Parkers skæbne."

"Ja, ganske vist … Men Parkers familie … siger de det samme?"

"Har han familie?"

"Ja ... Det er derfor Pym forandrede navnet. Parker hed ... hed ..."

"Lad være at sige det, Dirk Peters."

"Han hed Holt ... Ned Holt."

"Holt!" råbte jeg. "Ligesom matrosen her om bord?"

"Ja, Martin Holt og Ned ... det er brødre."

Vor samtale blev afbrudt af et voldsomt stød i skibet, og jeg hørte en stemme, der råbte:

"Hvad er det for en slubbert, der er ved roret?"

Det var Jem Wests stemme, og den, der svarede, var Hearne.

Jeg skyndte mig ud.

"Du har altså forladt rattet," hørte jeg Jem sige.

"Ja ... nej ... jeg ved ikke ..."

"Gratian," råbte Jem, "tag roret. Og du Hearne, ned i lasten med dig!"

Vi havde strejfet et isbjerg; men heldigvis så let, at sammenstødet løb af uden havari.

I det samme blev der råbt: "Land, land!"

Kaptajnen kom ud fra sin kahyt, og alles øjne rettedes mod dette land, der befandt sig i en afstand af mellem femten og tyve kilometer.

Vejret var stadig godt; men over hele den sydlige horisont bredte der sig en let tåge, som gjorde det vanskeligt for os at iagttage landet. Det viste sig med tydelige linjer og forsvandt undertiden fuldstændig i tågen. Og dog kunne vi ikke være i tvivl om, at det var land. Det måtte og kunne ikke være andet!

Skibet gled langsomt fremad; men efter tre timers sejlads var det endnu ikke muligt at få noget bestemt indtryk af landet

foran os.

Besætningen samlede sig forude, Jem West var gået op i udkikstønden på fokkemasten. Jeg selv stod agterude og iagttog spændt de utydelige masser, der tårnede sig op i syd.

Bådsmanden kom hen til mig.

"Skal jeg sige Dem noget?" sagde han.

"Kom med det, bådsmand."

"Se engang nøje på det land, tag det lige over vantet derhenne. – Ser De noget?"

"Det bevæger sig!"

"Akkurat, hr. Jeorling. Det er isbjerge."

Hurligurli havde ret. Det var isbjerge i drift og ikke andet! Fem minutter senere forkyndte Jem West det samme oppe fra tønden.

Øjeblikkelig opstod der tumult på dækket, og alle vegne fra hørte vi råbet:

"Klar til at vende!"

Endskønt Hearne ikke var der, var alle de nye enige i dette råb.

Jem West, der var kommet ned på dækket, vovede ikke denne gang at påbyde stilhed; men afventede kaptajnens ordre. Og Gratian, der stod ved rattet, var parat til at lade hjulet snurre rundt.

Henne ved fokkemasten stod Dirk Peters ubevægelig med fortrukkent ansigt og tilkastede mig et blik, der bønfaldt om hjælp.

Og atter dristede jeg mig til at tage ordet. Jeg søgte at forklare folkene, at isbjergenes nærværelse netop tydede på, at land var i nærheden, jeg erklærede, at vi ville have det i sigte om

fire og tyve timer, og forlangte endnu dette døgns sejlads mod syd.

Ikke et ord fik jeg til svar; men bådsmanden kom mig til hjælp.

"Bravo!" råbte han. "Så kommer vi endnu en grad længere mod syd og får endnu nogle hundrede dollars i lommen. Bravo, fremad!"

Og Endicott var straks parat.

"Hurra!" råbte han. "Dollars, dollars!"

Et øjeblik viste der sig nogen usikkerhed blandt besætningen, og kaptajnen benyttede sig af det.

"Styr syd-syd-vest! " råbte han.

Jem West lod ordren gå videre, og sejladsen fortsattes.

Men det blev et frygteligt døgn, der nu kom. Snart var vi inde mellem isbjergene og krydsede frem under de største vanskeligheder. Og forgæves spejdede jeg efter land.

Alt som tiden gik, blev jeg mere og mere urolig, det arbejdede i mit hoved, og jeg følte mig til sidst grebet af et heftigt ildebefindende.

Jeg gik ind for at lægge mig på sengen og faldt hen i en urolig halvdøs.

Jeg ville op igen, jeg ville gå ned i båden med Dirk Peters og sejle afsted i den. Jeg syntes, at jeg gjorde det. Vi sejlede afsted ud over havet, langt, langt bort. Til sidst standsede båden. Jeg kunne se land. Jeg så der en mægtig skikkelse, en sfinks, issfinksen! Jeg udspurgte den om Polens hemmeligheder. Et tæppe af rullende tåger løftede sig omkring den, ildstriber furede det, utydelige skikkelser viste sig, svævende i tågen …

Drømmen slog om. Jeg havde en følelse, som om jeg vågnede. Jeg mærkede, at skonnerten lagde sig langsomt på siden. Så var det, som om tyngdekraften pludselig var holdt op med at virke. Jeg blev løftet i vejret, som i en ballon.

Jeg klamrede mig til sengen og slog øjnene op.

Gulvet lå skråt opad. Døren var sprunget op og hang gyngende frem og tilbage ind i kahytten.

Jeg klatrede op over gulvet og ud i gangen. Jeg hørte en skuren og knagen, som om skibet var i færd med at blive knust, en larm af forvirrede skrig og råb.

Så endnu et sidste stød og *Halbrane* lå ubevægelig stille.

13

Halbrane var strandet – på toppen af et isbjerg. Som følge af vandets påvirkning var en del af isbjergets fod smeltet bort, dets tyngdepunkt havde flyttet sig, og netop som *Halbrane* sejlede forbi, havde det vendt sig.

Den del af isbjerget, der før var neddykket i havet, ragede nu op i luften og havde taget *Halbrane* med sig.

Hvilken frygtelig afslutning på vor sejlads!

Og vi så intet omkring os. Kun den allernærmeste del af isbjerget, hvor *Halbrane* lå, var synlig, alt andet var indhyllet i tåge.

Men *Halbrane* måtte rømmes hurtigst muligt. Måske lå det ikke fast, måske havde isbjerget endnu ikke indtaget sin endelige stilling, og et pludseligt stød kunne lade *Halbrane* glide ud og forsvinde i dybet.

Snart samledes alle på pladsen omkring det forulykkede skib, der, halvt skjult i tågen, viste sig som en utydelig, mørk masse.

Men var vi der alle?

Jem West råbte op, og folkene svarede, en efter en. Der manglede fem: Matrosen Drap og fire af de nye.

Ulykken var kommet så pludseligt, at de ikke havde fået tid til at redde sig. De var styrtet i havet, og vort ulykkelige togt havde krævet de første ofre.

En levende følelse af uhygge, af frygt for fremtiden fyldte os alle.

"Og Hearne?" spurgte en stemme.

Ja, Hearne! Hvordan var det gået ham? Var han ikke blevet knust i det rum nede i lasten, hvor han var indespærret?

Jem West skyndte sig hen til skibet, entrede op over dækket ved hjælp af en ende tov, der hang ned, og forsvandt gennem en luge. Nogle øjeblikke forløb, inden han atter viste sig – Hearne var med.

Uden at sige et ord, klatrede matrosen ned fra skonnerten og forenede sig ned sine kammerater.

Så snart mønstringen var forbi, gav kaptajnen og Jem West sig til at undersøge skibet. Pladsen omkring det var overstrøet med stumper af masterne, med tønder og andet løst gods, der havde ligget på dækket. Også den ene af bådene var slynget knust ud på isen, kun storbåden hang endnu i daviderne på skibets bagbordsside. Stormasten og mesanmasten var brækket i faldet, og skibet selv havde fået et par planker slået ind på styrbordssiden. Et omhyggeligt eftersyn gav dog det resultat, at intet af den indre bygning var ødelagt, skibet ville forholdsvis let kunne repareres, og spørgsmålet blev nu, om det var muligt atter at sætte det i søen. *Halbrane* lå i en højde af omtrent halvandet hundrede fod; men alligevel besluttede kaptajn Len Guy at gøre forsøget.

Imidlertid lettede tågen lidt, og vi gjorde en iagttagelse, der også bidrog sit til at slå modet ned. Vi så flere isbjerge drive forbi og kunne deraf slutte, at det isbjerg, vi befandt os på, lå stille. Rimeligvis var det ved omdrejningen kommet til at berøre havbunden og havde ikke rørt sig siden.

Men en sådan ubevægelighed ville være skæbnesvanger, hvis det ikke lykkedes at sætte *Halbrane* i vandet. Den var vel skikket til yderligere at ægge folkenes utilfredshed, og jeg begyndte at

frygte for, at Hearne og hans kammerater skulle bemægtige sig vor eneste båd og sejle afsted imod nord, mens de lod os andre i stikken.

Men under de nye forhold var der indtrådt en betydelig forandring med kaptajnen. Mens han før havde overladt alt til Jem West, havde han nu i farens stund selv taget kommandoen, og uden lang snak satte han folkene i gang med det arbejde, der nu lå for.

Halbrane skulle sættes i søen. For at gøre dette muligt, måtte der ned ad isbjergets skråninger hugges et leje, som skibet kunne hales ned ad, for til sidst at glide ud i vandet, ligesom et skib, der løber af stablen. En del af folkene blev sat til dette arbejde, mens en anden del blev beskæftiget oppe ved skibet.

Dette måtte nemlig befris for sine master og fuldstændig tømmes, dels for at lette det og derved gøre det farefulde afløb mindre vanskeligt, dels for at sikre den kostbare ladning, af hvis bevarelse alles liv afhang.

For det må vel erindres, at faren for, at *Halbrane* kunne glide ud og forsvinde i havet, stadig var til stede. Og hvis samtidig hele dets ladning af let saltet kød, af tørrede grøntsager, af sukker, te, kaffe, kiks og tønder med whisky, vin og øl gik tabt, ville det sidste håb om frelse være forsvundet for os.

Storbåden med dens ror, dens årer, dræg, master og sejl blev omhyggeligt taget ned og anbragt i en hulning i isen et lille stykke fra skibet. Om dagen ville det være let at holde øje med båden der, og det var meningen, at bådsmanden eller en anden pålidelig mand skulle holde vagt ved den om natten.

Naturligvis blev der også indrettet en lejr. Ved hjælp af sejl og løse rundholter blev der rejst flere telte, der afgav tilstrækkelig

beskyttelse for vejret, og i læ af nogle opretstående isblokke indrettede Endicott sig et køkken, hvor komfuret fra kabyssen blev anbragt.

Under disse dages anstrengende arbejde var der intet at bebrejde Hearne. Han vidste uden tvivl, at der blev passet på ham, og at han i påkommende tilfælde ikke ville blive skånet. I hvert fald gjorde såvel han som hans kammerater deres pligt fuldt ud.

Der var kun én ting, der forbavsede mig. Jeg lagde mere end en gang mærke til, at Dirk Peters og Martin Holt arbejdede side om side, og i det hele taget lod det, som om Holt til enhver tid søgte Dirk Peters.

Hvorfor, begreb jeg i øjeblikket ikke. Men jeg skulle efterhånden blive klar over det.

En dag efter endt arbejde kom Hurligurli hen til mig.

"Ved De hvad, hr. Jeorling;" sagde han, "jeg begynder at længes efter Kerguelen. Ikke fordi der er så dejligt om vinteren; men der er man dog alligevel ikke spærret inde af den faste is."

"De begynder da vel ikke at miste tilliden, bådsmand?"

"Tilliden, hr. Jeorling, den slides, akkurat ligesom bagen på et par bukser. Hvad skal man sige! Når jeg tænker på min ven Atkins, på hans *Grønne Strandskade*, hvor man sad i den store sal med sin whisky, mens bålet buldrede i kakkelovnen, så vil jeg ikke sige andet, end at vi har det jo egentlig ikke så godt her."

"De kommer nok til at besøge *Den Grønne Strandskade* engang endnu, bådsmand, når blot … Sig mig, hvordan går det egentlig med besætningen?"

"Ja, det går jo. Hearne dyr sig jo – i hvert fald tilsyneladende. Men der er en ting, der forbavser mig. Han søger Martin Holt,

og de snakker en hel del sammen."

"Så ...! Da er Martin Holt vel ellers ikke den mand, der lader sig besnakke."

"Kan nok være, hr. Jeorling. Men ved De, hvad jeg hørte forleden dag?"

"Jeg ved aldrig noget, før De fortæller mig det, bådsmand."

"Jeg hørte ganske tilfældigt, at Martin Holt og Hearne stod og snakkede sammen, og Hearne opfordrede Martin til at udspørge Dirk Peters om sin broder."

"Hvad sagde han til det?"

"Martin Holt sagde sådan noget som, at han anede ikke, hvordan det var gået hans broder, han mente, at han var forlist med *Grampus*; men forresten kunne han også nok have lyst til at udspørge Dirk Peters."

"Ja, det ser jo underligt nok ud, bådsmand. Hvad mener De om det?"

"Jeg mener, at denne slyngel til Hearne kan finde på, hvad det skal være, og han har rimeligvis noget for, som han vil have Martin Holt med til."

Det kunne ikke være andet, end at Hurligurlis meddelelse måtte gøre mig urolig. Kunne det være muligt, at Hearne vidste mere om Ned Holts skæbne, end de andre om bord? Og hvad var nu hans hensigt? Det var umuligt for mig at gætte det; men jeg besluttede, ikke at tale om sagen til Dirk Peters.

To dage senere var alle forberedelser til skibets afløb i orden. Det var om eftermiddagen den 28., og resten af denne dag blev bestemt til almindelig hvile. Kaptajnen lod uddele whisky og brændevin, og folkene havde ærligt fortjent denne opmuntring,

for alle uden undtagelse havde arbejdet ivrigt for den fælles frelse.

Den følgende morgen blev der purret tidligt ud, og alle stod snart parat til at tage fat. Enhver fik anvist sin plads og sit arbejde. Nogle skulle ved hjælp af ruller lette skibets nedfart, hvis det blev nødvendigt, andre derimod holde igen, dersom farten blev for stærk.

Men pludselig genlød luften af frygtelige skrig, og vi blev vidne til et syn, der stivnede blodet i vore årer af rædsel.

En af de isblokke, *Halbrane* hvilede på, rev sig løs og rullede i vældige spring ned ad bjerget.

Et øjeblik efter begyndte skonnerten, der savnede sit underlag, at vakle. To mand, Rogers og Gratian, der befandt sig på dækket, søgte at springe ned; men det blev for sent – de blev revet med i det frygtelige fald.

Skonnerten gled nedad, knuste en af de nye matroser, der ikke kom tidsnok af vejen, og sprang så fra blok til blok. Hvert stød; den modtog, knuste dens klædning og skrog, og et øjeblik efter forsvandt den i havet, mens en vældig vandmasse sprøjtede op over isbjergets fod.

14

Stilheden, der fulgte på *Halbranes* forsvinden, blev hurtigt afbrudt af fortvivlede skrig. Hearne, der holdt sig afsides, lod, som han ikke deltog deri; men hans kammerater råbte:

"Til båden! Til båden!"

Og blinde af fortvivlelse styrtede de hen imod det sted, hvor båden befandt sig.

Kaptajn Len Guy og Jem West skyndte sig at skride ind. Bådsmanden og jeg fulgte efter dem. Vi var alle bevæbnede og besluttede på at forsvare båden.

"Stop!" råbte kaptajnen.

"Stop!" gentog Jem West. "Den første, der gør et skridt til, bliver skudt ned."

Men det var forgæves. De fortvivlede mennesker så og hørte intet, og en af dem styrtede om, ramt af løjtnantens kugle.

De andre fortsatte deres løb, ligegyldige for faren og truslerne, og endnu en af dem strakte bådsmanden til jorden.

Fem eller seks nåede hen til båden; men her ventede Dirk Peters dem. Han greb den forreste af dem ved bæltet og slyngede ham fra sig, så at han ville være gledet ned ad isbjergets glatte side og styrtet i havet, hvis Hearne ikke havde standset ham i faldet.

Imidlertid var vi andre nået hen til båden, ledsaget af de af folkene, der endnu var blevet deres pligt tro.

Kaptajnen var ude af sig selv af vrede og tiltalte folkene i et rasende tonefald.

"Jeg burde behandle jer som forbrydere," råbte han. "Men jeg vil betragte jer som vildledte. I ville stjæle båden, vor eneste frelse! Men jeg siger jer: Denne båd er nu alt, hvad der er tilbage af *Halbrane*, den er *Halbrane* selv. Jeg er jeres kaptajn og ve den, der vover ikke at adlyde mig!"

Og efter et øjebliks pause fortsatte han:

"Til lejren med jer. Du, Dirk Peters, bliver her."

Folkene adlød og gik tilbage til lejren, hvor nogle af dem lagde sig på deres senge, mens andre spredte sig mellem teltene.

Det, som nu gjorde vor stilling særlig betænkelig var, at båden var for lille til at tage os alle med, tillige med den nødvendige forsyning af levnedsmidler. Vi var i alt treogtyve, ti af de gamle, Dirk Peters iberegnet, og tretten af de nye folk. Men højst tolv kunne være i båden, og resten måtte altså blive tilbage.

Men ganske vist – det var, som bådsmanden sagde: Det var meget tvivlsomt, hvem der ville være bedst stillet, dem, der indskibede sig, eller dem, der blev tilbage.

Det var da heller ikke min mening, at båden skulle bruges til andet, end til at foretage en undersøgelse af havet omkring vort isbjerg. Det blev der imidlertid ikke tale om. Man besluttede kun at indrette sig med en overvintring for øje.

Det blev en trist dag, da disse forberedelser begyndte.

Jeg tror ikke, der var andre end Endicott, som rigtig holdt humøret oppe. Han tænkte åbenbart ikke på andet end sit køkken.

"Heldigvis er komfuret da ikke gået til bunds sammen med *Halbrane*," hørte jeg ham sige til Hurligurli, "Og mad er her nok

af."

"Vel er der mad nok," svarede Hurligurli. "Det er ikke sult, vi kommer til at lide af; men kulde. Den bliver slem, Endicott. Lige på et øjeblik er vi lavet om til en istap, hvis vi ikke sørger for at røre os. Men du, din forbandede negertamp kan jo sagtens klare dig her ved komfuret."

"Ja, ja, bådsmand, er man kok, så er man kok, og så har man fordelene. Men forresten må du da gerne komme hen og varme dig ..."

"Det er godt, Endicott. Du må bare ikke bilde dig ind, at du skal have eneret på varmen under påskud af, at du er den eneste, der kan finde ud af at lave suppe."

Da tiden var kommet til at gå til ro, søgte alle tilbage til lejren; men kaptajnen og Jem West lagde sig ikke, før de havde overbevist sig om, at Hearne og hans kammerater befandt sig i teltene. Dirk Peters havde bestemt nægtet at lade sig afløse, og blev derfor ved båden.

Jeg ved ikke, hvor længe vi havde sovet; men pludselig blev vi vækket af et heftigt stød. I et nu var alle udenfor teltene, og i polarsommerens evige lys så vi, at et nyt isbjerg var stødt sammen med vort.

Og sammenstødet havde haft en virkning, som kun kunne være glædelig for os. Vores isbjerg havde "lettet anker" og drev afsted mod syd.

Der var da endnu håb om, at vi kunne nå land, inden vinteren kom, eller måske kunne vort isbjerg drive afsted med os gennem polaregnene og forbi den faste is!

I de følgende dage steg jeg ofte op til toppen af isbjerget. Her, i en højde af halvanden hundrede fod over havfladen, kunne jeg

se indtil femten kilometer bort, og med kikkerten for øjet spejdede jeg efter land. Men jeg så intet andet end isbjerge, der drev forbi, eller tåger, der skjulte udsigten for mig.

Et par gange steg kaptajnen op til samme højde som jeg, for at iagttage solen. Den 30. januar fastslog han, at vi befandt os på 89° 21' sydlig bredde, ikke femogtres kilometer fra Sydpolen.

En gang kom Dirk Peters op til mig; efter først at have ladet blikket glide ud over havet omkring os, lænede han sig op ad en blok og sagde:

"Hr. Jeorling, kan De huske … i Deres kahyt på *Halbrane* … at jeg fortalte Dem om … om *dette* om bord på *Grampus*?"

"Ja, Dirk Peters; men hvorfor tale mere om det?"

"Har De sagt det til nogen?"

"Ikke til et menneske, Dirk Peters. Hvordan kommer De på den tanke?"

"Forstår De, hr. Jeorling. I går … trak Martin Holt mig til side … han ville tale med mig om sin broder … om Ned Holt … Det var første gang … og … han havde en mistanke!"

"Men – hvad svarede De?"

"Hvad skulle jeg svare … Han spurgte … hvordan … hvordan hans broder var død!" Den mest hjerteskærende fortvivlelse malede sig i Dirk Peters ansigt.

"De sagde vel, at han var omkommet ved forliset?" spurgte jeg.

"Nej, nej … jeg kunne ikke … jeg sagde intet … intet …"

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulle finde på for at trøste det ulykkelige menneske, og med ansigtet begravet i hænderne grundede jeg på, hvad der var Hearnes hensigt. Tænkte han

virkelig på at drage Martin Holt over på sit parti, for at få ham med til et eller andet ulykkeligt foretagende?

Da jeg atter løftede hovedet, var Dirk Peters forsvundet.

Dagen efter, da jeg kom ud fra mit telt, fandt jeg alt indhyllet i tåge. Og det var ikke en tåge, som måske kunne spredes af solen, den lå tæt og tungt omkring os og spærrede for udsigten som en væg. Det ville være os fuldstændig umuligt at se land, hvis vi kom forbi det.

"Og vi driver langt hurtigere afsted end i går," sagde bådsmanden til mig.

"Hvad kan være grunden til det?"

"Strømmen må være blevet indsnævret. Rimeligvis har vi land både til styrbord og bagbord."

"Det er altså et bredt stræde, der gennemskærer polarlandet?"

"Ja, det er da kaptajnens mening."

Men dagen forløb, uden at tågen lettede, uden at det blot et eneste sekund blev mig muligt at se, hvad det tætte tågeslør skjulte for os.

Når vi regnede med den hastighed, hvormed isbjerget blev ført afsted af strømmen, havde vi næste dag passeret Polen, og vi drev nu af sted mod nord. Men vi styrede ikke i retning af *Den Grønne Strandskade*, det land, som vi nu måtte gøre os håb om at nå, var Australien eller New Zealand.

Det er mig ikke muligt at beskrive, hvor triste, hvor uendelige og ensformige timerne forekom os, mens vi sejlede afstod i denne uigennemtrængelige tåge, som vinden ikke formåede at fordrive. Selv ikke ved den mest anspændte iagttagelse formåede vi at se, hvilken plads på himlen solen indtog. Det var

ikke kaptajnen muligt at bestemme, hvor vi befandt os, og vi kunne ikke se, i hvilken retning vi drev.

Om eftermiddagen blev vore øren sønderrevet af en skrækkelig skryden, der nedefra steg op til os. Som Hurligurli bemærkede: Hvis det ikke var æsler, der skrød, måtte det være pingviner. Vi havde hidtil intet set til disse dyr. Selv da vi kunne se vidt omkring, havde vi ingen opdaget, hverken på vort isbjerg eller ude omkring. Og nu var de der i hundredvis eller måske tusindvis. Larmen af deres skrig viste, at deres antal måtte være meget stort.

Men disse dyr opholder sig altid på eller i nærheden af kysten; og deres nærværelse måtte tyde på, at landet ikke var langt borte.

Fra klokken fem om eftermiddagen var det umuligt at se blot nogle skridt frem for sig. Vi måtte føle os frem, og talen formåede næppe at trænge gennem tågen. En antændt lygte kastede kun et svagt gulligt lysskær omkring sig og var aldeles ude af stand til virkelig at lyse.

Jeg er overbevist om, at ingen måske med undtagelse af Endicott sov den nat. Vi var nærved at kvæles i teltene, hvor ilten manglede, og alle følte vi os grebet af en forudanelse om, at noget ville ske, der gjorde vor stilling bedre eller værre – hvis den da i det hele taget kunne blive værre.

Den følgende morgen friskede vinden op og steg efterhånden i styrke. Klokken ni blev isbjergets top pludselig fri af tågen, og på nogle få øjeblikke forandredes alt omkring os.

Himlen blev renset for tågen lige ud til horisontens yderste grænser, og havet viste sig, blinkende i strålerne fra solen, der kun løftede sig nogle få grader over synskredsen. Midt i et

oprørt, skumklædt hav drev vi afsted med en mængde flydende isbjerge omkring os.

"Land!"

Det var Dirk Peters, der stod på den øverste blok med hånden udstrakt mod nord.

Og denne gang var det land, kun fire eller fem kilometer mod nord.

Da kaptajnen havde taget højden, viste det sig, at vi befandt os på 86° 12' bredde. Vort isbjerg var allerede gledet omtrent fire grader forbi Polen.

15

Kort efter middag var landet ikke to kilometer borte. Bredderne var stærkt indskårne, udtunget af dybe fjorde, og over dem rejste sig rækker af høje og stejle bjerge. Hvis det ikke var et fastland, vi så, måtte det være en meget stor ø.

Men kom vi derind?

Hvis vi selv havde været herre over at bestemme det, ved jeg ikke, hvad vi havde valgt – at komme i land, eller at drive videre mod nord.

Men vi var fri for at vælge. Isbjerget drev afsted med os, og vor skæbne afhang af dets bevægelser.

Naturligvis var alle stærkt optaget af, hvilken af de to muligheder, der var den sandsynligste. Kaptajn Len Guy, løjtnanten, bådsmanden og jeg talte sammen om det, mens folkene samlede sig i grupper, hvor man ivrigt udvekslede anskuelser.

Efter nogen tids talen frem og tilbage sagde Jem West:

"Det forekommer mig, at vi driver langsommere afsted, om en time ved vi besked. Rimeligvis er vort isbjerg grebet af en sidestrøm, der fører os skråt ind mod kysten."

"Netop," sagde bådsmanden, "og jeg tør næsten bande på, at det begynder at dreje rundt."

De to mænd havde ret. Af en eller anden grund forlod isbjerget den strøm, som det hidtil havde fulgt, og under en langsom omdrejning drev det ned mod kysten. Flere isbjerge var allerede drevet på grund foran os.

Efterhånden som vi nærmede os land, blev vi klar over, hvor fuldstændigt øde der var, og udsigten til der at tilbringe en vinter på seks måneder, kunne have forfærdet den modigste.

Klokken fem om eftermiddagen flød vort isbjerg ind i en åben bugt og drev på land. Kaptajn Len Guy, bådsmanden og jeg var de første, der satte foden på denne jord, der rimeligvis aldrig før havde været betrådt af mennesker. Den var oversået med sten, lavarester, pimpsten og slagger, og på den anden side af den smalle strandbred rejste klipperne sig stejlt i vejret.

Ikke uden vanskelighed og fare besteg vi en af dem. Opstigningen tog en hel time, og det var aften, da vi nåede op. Men endnu forsvandt solen ikke under horisonten, den vedblev at sprede sit lys ud over Polen.

Foran os bredte havet sig, dækket af en mængde flydende isbjerge, hvoraf nogle drev ind mod kysten, så den næsten blev utilgængelig. Imod vest strakte landet sig, så langt vi kunne se, og da kaptajnen rettede sin kikkert mod øst, mente han at kunne skimte de utydelige omrids af et land, der strakte sig på den anden side af havet.

Da vi atter steg ned mod stranden, opdagede bådsmanden flere rummelige huler, store nok til, at en af dem kunne rumme os alle, en anden vore forråd. De ville yde et godt og sikkert ly under vinterens uvejr, og der var da intet andet at gøre, end at vi indrettede os i dem.

Så snart vi var kommet ned, kaldte kaptajnen mandskabet sammen. Han ønskede, at der blev taget en bestemmelse om, hvad der skulle gøres med båden.

Alle kunne jo ikke være i den. Med de nødvendige levnedsmidler kunne der højst være tolv mand, og de øvrige

måtte altså blive tilbage.

Kaptajnen erklærede, at hverken Jem West, bådsmanden, jeg eller han selv ønskede, at blive foretrukket. Bestemte man sig til at sende båden afsted, måtte loddet afgøre, hvem der skulle gå om bord. Martin Holt eller Hardie ville lige så fuldt som Jem West eller kaptajnen selv være i stand til at føre båden hen til de steder, hvor der var håb om at træffe hvalfangere. Men dem, som muligvis kom afsted, pålagde kaptajnen indstændigt ikke at glemme dem, der blev tilbage; men sørge for, at der med det kommende forår sendtes et skib afsted efter dem.

Endelig erklærede kaptajnen, at nogen afgørelse ikke skulle tages straks; men han bad alle om at tænke over, hvilken bestemmelse der burde tages.

Og alt dette fremførte kaptajnen med en rolig og fast stemme. Jeg må indrømme ham, at han voksede med ulykken.

Endelig var timen kommet til at gå til ro. Vi indtog det måltid, som Endicott havde tilberedt, og lagde os for sidste gang under teltene.

Dagen efter begyndte arbejdet med at flytte vore ejendele fra isbjerget. Først og fremmest blev båden med stor forsigtighed ført i land og lagt op på strandbredden. Den befandt sig i udmærket stand og kunne endnu gøre god nytte. Dernæst begyndte flytningen af alt det øvrige gods.

Arbejdet varede indtil den 10. februar. På denne dag var alt godset anbragt i en hule, som lå ved siden af den, der var blevet valgt til vort opholdsrum. Herinde var foruden sengene og hvad der ellers var reddet af møbler fra *Halbrane* også komfuret anbragt. Vi opnåede derved at kunne drage nytte af varmen,

når Endicott tilberedte måltiderne, og det kunne nok gøres nødigt under den lange og strenge vinter, der forestod.

Tiden var nu kommet til at tage en endelig bestemmelse. Kun i seks uger endnu kunne vi gøre regning på at træffe hvalfangere på fiskepladserne, og selv om det lykkedes vor båd at komme forbi den faste is, ville det være umuligt for den at gå over det åbne hav til Australiens eller New Zealands kyster. Alt afhang af, at den traf et skib.

Om aftenen kaldte kaptajnen atter mandskabet sammen og erklærede, at afgørelsen skulle træffes næste dag.

Kaptajnens ord vakte kun liden bevægelse blandt mandskabet, og i det svage lys, som den lavtstående sol spredte over landet, begav vi os til ro.

Vi havde vel sovet i nogle timer, da jeg blev vækket af råb udefra. Kaptajnen, løjtnanten og jeg styrtede ud.

Båden var blevet sat i vandet, og tre var allerede gået i den sammen med tønder og kasser med levnedsmidler, mens ti mand kæmpede med Dirk Peters, som havde stået vagt ved båden. Iblandt dem så jeg Hearne og Martin Holt.

I det øjeblik, da Dirk Peters blev kastet til jorden, så jeg Martin Holt, der hidtil havde holdt sig tilbage, træde til, som for at lægge sig imellem. Men nu hørte jeg Hearne råbe:

"Lad være. Kom med os!"

Martin Holt tøvede.

"Han har myrdet din broder!" råbte Hearne.

"Myrdet min broder!" gentog Martin Holt.

"Ja, ja, om bord på *Grampus*. Han har myrdet og spist ham."

Og på et tegn af Hearne greb to af hans kammerater Martin Holt og førte ham uden modstand ned i båden. Hearne og de

andre sprang i den og stødte fra land.

Hele dette optrin havde ikke varet et minut, og da vi nåede ned til stranden var det for sent. Et skud styrtede en af matroserne hovedkulds i vandet, et andet sårede Hearne. Men snart havde de hejst sejl, og for en let brise forsvandt de i tågen.

Båden var blevet røvet, og spørgsmålet om at sende den afsted eller ej var dermed afgjort. Men for os, der var blevet tilbage, vi var i alt ni, var stillingen den samme. Vi måtte overvintre, hvor vi var, og vi kunne se vinteren i møde med sindsro.

Min første tanke gjaldt Dirk Peters, og jeg fortalte mine venner, hvorledes det hang sammen med Hearnes tilråb: At Dirk Peters havde dræbt Ned Holt.

"Det er værst for ham selv," bemærkede kaptajnen.

"Under de omstændigheder, det skete, må vi ikke bebrejde ham det for hårdt. Men hvorledes har Hearne fået det at vide?"

Vi talte sammen om det, og det blev os snart klart, at det måtte være sket dengang, da *Halbrane* stødte sammen med isbjerget. Hearne havde forladt roret, og han havde naturligvis gjort det, for at lytte til min og Dirk Peters samtale i min kahyt.

Indtil den 19. februar forløb dagene nu, uden at noget mærkeligt indtraf. Men på denne dag skete noget, som på en gang forandrede hele vor stilling.

Vi havde netop forsamlet os i hulen, for at indtage vort måltid, da vi blev kaldt ud af Hurligurli. Han stod på en klippe og pegede ud over havet.

"En båd, en båd!" råbte han.

Vi var netop nået op til ham, da vi hørte et plask i vandet. Dirk Peters havde styrtet sig ud og svømmede ud mod båden,

der åbenbart drev afsted for strømmen.

På nogle få minutter havde han arbejdet sig flere favne ud, og han svømmede stadig fremad. Vi så kun hans mørke hoved over vandet.

Endelig var han nået derud.

"Hurra!" råbte bådsmanden. "Hurra! Han er der."

Dirk Peters greb fat i båden, og med fare for, at den skulle kæntre; svang han sig op i den.

Men nu hørte vi ham udstøde et skrig. Hvad havde han da fundet på bunden af denne båd?

Dirk Peters lagde et par årer ud og roede indefter, og vi skyndte os at gå ned på stranden.

Da båden var fem eller seks favne fra land, slap Dirk Peters årerne, bøjede sig ned i båden og løftede et livløst legeme op.

Et gennemtrængende skrig lød i vore ører.

"Min broder, min broder!" råbte kaptajnen.

"Han lever," svarede Dirk Peters.

Et øjeblik efter havde båden nået land, og kaptajn Len Guy holdt sin broder i sine arme. Tre af hans fæller lå livløse i bunden af båden.

16

Hvor det sidste skridt fra liv til død kan være kort! Hvis Dirk Peters blot nogle timer senere havde ført den båd, vi fandt kaptajn William Guy og hans tre kammerater i, til land, havde det måske været for sent. Dage igennem havde utilstrækkelig ernæring svækket de fire mænds kræfter, til sidst var føden fuldstændig sluppet op, og udmattet af hunger sank de bevidstløse om i båden.

Men hurtigst muligt førte vi dem nu ind i vor hule. Lidt flydende føde og lidt varm te bragte dem til at slå øjnene op, og snart indtrådte det øjeblik, da William Guy genkendte sin broder.

Det var et optrin, der bragte tårerne frem i alles øjne, da de to brødre styrtede i hinandens arme, da de endelig efter mange års adskillelse og efter usigelige lidelser genfandt hinanden.

Spørgsmål og svar vekslede hurtigt efter hinanden, indtil den første glæde endelig sagtnede, og vi alle samledes i en fortrolig klynge, for at fortælle vore eventyr.

Ja, sandelig – det var eventyrligt nok det, der blev fortalt. Men den lykkelige udgang, som alle rigtige eventyr plejer at få, den manglede endnu, og ville den komme? Vi havde nu atter en båd; men årstiden var fremrykket, og ude i sundet drev isbjergene uafbrudt afsted mod nord og havde måske for længst sluttet ringen af den faste is omkring os!

Men Len Guy havde fortalt sin broder om, hvorledes Pattersons optegnelser havde ført os forbi den faste is til øen Tsalal, hvorledes Dirk Peters med sin fortælling om det land,

som han havde set i syd, og hvor han ventede at finde Arthur Pym, havde taget os til at fortsætte vor sejlads. Han havde berettet om *Halbranes* forlis og forsvinden, om hvorledes vi var kommet til det sted, hvor vi nu befandt os, og hvorledes båden var blevet røvet fra os.

Og nu var det William Guy, der fortalte om sine oplevelser fra det øjeblik, da han sammen med størstedelen af sit mandskab marcherede afsted gennem Tsalals hulveje, ledsaget af Too-Wit med sine krigere.

Kort efter at Arthur Pym og Dirk Peters havde begivet sig ind i en kløft, der løb ud fra den store hulvej, var det, at jordrystelsen indtraf. Fra alle sider skred jordmasserne sammen omkring søfolkene, og kun ved et lykkeligt tilfælde reddede kaptajn William Guy, Patterson og fem matroser sig. De var kommet ind under et fremspringende klippestykke, og da jordrystelsen var forbi, og alle de andre lå knust under jordmasserne, befandt de sig her ligesom i en grav. Ikke en lysstråle fandt vej ind til dem, og snart manglede de også luft. Men til alt held lykkedes det dem, ligesom Arthur Pym og Dirk Peters, at finde ind i et net af underjordiske gange. De nåede frem til en udgang, hvorfra de kunne se ud over havet, og også de blev nu vidner til de indfødtes angreb på skibet, til kampen om bord og til den endelige eksplosion.

Men de vovede sig ikke, som Pym og Dirk Peters, til at forlade hulen. Rundt omkring færdedes de indfødte, og i polarlandets evige dag måtte et flugtforsøg synes dem ganske håbløst. Det lykkedes dem da også i nogen tid at opretholde livet i deres hule. Nogle små vingeløse fugle kom ofte ind i hulen, de fangede dem med hænderne og tilberedte dem ved en ild, de

tændte op af grene, som de samlede udenfor. Derude fandt de også buske, hvoraf de plukkede nødder, og vand fik de fra en kilde nede i en af gangene. Men efter ti dages forløb havde de forjaget fuglene ved deres stadige jagt på dem, og nødderne var utilstrækkelige til deres ernæring. De måtte da tænke på at forlade hulen; men hvor skulle de søge hen?

Det var den 22. februar om morgenen, at William Guy og Patterson, opfyldt af fortvivlelse og uro, stod i hulens munding og spejdede ud efter en hjælp, som umuligt kunne komme. Foran dem skrånede landet ned imod stranden, og her så de omkring hundrede indfødte gå frem og tilbage, beskæftigede med deres arbejde.

Men pludselig opstod der uro iblandt dem, et vildt skrig af fortvivlelse og skræk lød, og hele skaren søgte afsted i forvirret flugt. Nogle kastede sig endog i deres både og roede hurtigt fra land.

Hvad kunne der være på færde?

Et dyr viste sig, kastede sig med hæse brøl ind mellem de indfødte og greb dem med sin skummende flab i struben, den ene efter den anden.

Men hvorfor værgede de sig da ikke mod dette ene dyr? Hvorfor fordrev de det ikke med stenkast eller skød det med deres pile? Dyret var hvidt, dets pels var skinnende hvid, og, som ved flere tidligere lejligheder, viste det sig også nu, at de indfødte ikke formåede at overvinde deres rædsel for den hvide farve.

Men hvad skildrer William Guys og hans fællers overraskelse, da de i dette dyr genkendte Tiger, Arthur Pyms hund, der var fulgt med dem i land? Den var grebet af hundegalskab og

rasede nu som et vildt dyr blandt de indfødte, der rædselsslagne flygtede for den.

Så mange, som kunne rummes i deres både, forlod øen, for aldrig mere at vende tilbage til Tsalal, der var besat af "det hvide dyr". Men nogle hundrede af de indfødte blev tilbage, og blandt dem fandt de mest rædselsfulde optrin sted. De, der var blevet bidt af hunden, blev snart grebet af hundegalskaben og styrtede sig over de andre indfødte med rasende bid. Sygdommen bredte sig til alle, der var tilbage på øen, og slog dem med et raseriets vanvid, som hærgede dem, indtil omsider døden gjorde ende på deres lidelser.

Det var resterne af disse ulykkelige, som Dirk Peters havde fundet under vort besøg på øen i nærheden af hovedstaden Klok-Klok. Det var deres lig, der havde dannet den uhyre dynge knogler, hvis syn havde opfyldt os med forfærdelse.

Efter at de indfødte dels var flygtet, dels var døde, var der intet til hinder for, at William Guy og hans fæller kunne begive sig ud på øen. De havde nu masser af mad. Tsalal var rig og frugtbar, og de behøvede kun at tage, hvad de havde brug for.

Nede ved stranden omtrent ud for det sted, hvor *Jane* var gået under, fandt de en hule, og her slog de sig ned, for at de til enhver tid kunne se ud over havet. I omegnen af Klok-Klok fandt de en mængde husdyr, som de drev nogle af ned til deres hule, skildpadder og fisk kunne de til enhver tid fange efter deres behov, og frugter af alle slags fandt de i rig overflødighed på øen.

De behøvede da ikke at nære nogen frygt for fremtiden; men alligevel faldt tiden dem tung i de elleve år, som de tilbragte på øen. Endnu det første år spejdede de forventningsfuldt dag

efter dag ud over havet; men der kom intet skib for at føre dem hjem, og vinterens evige mørke slukkede deres håb.

Og så – kun fem måneder før vi ankom til øen – begyndte ulykkerne. En dag forsvandt Patterson. Han udeblev fra måltiderne, de søgte ham forgæves overalt og måtte til sidst antage, at han var styrtet i havet og druknet.

Kort tid efter mærkede de et frygteligt jordstød. Det var det, der ødelagde hele den vestlige øgruppe, og som med en uhyre voldsomhed vendte op og ned på hele øen Tsalals overflade.

Tsalal var blevet ødelagt og ubeboelig, og William Guy og hans fem matroser truedes med den visse hungersdød. Da var det, at de en dag nogle få favne ude så en båd drive af sted. De fik den reddet ind til land, indskibede sig med de levnedsmidler, de havde, og lod sig drive afsted med strømmen.

De nåede land; men det var nøgent og ufrugtbart, og snart slap fødemidlerne op. To mand var allerede døde af udmattelse og hunger, da de tiloversblevne atter indskibede sig, for hellere at give sig skæbnen i vold, end blive på et sted, hvor hungersdøden ventede dem. Men for fire udmattede mennesker uden føde var der intet håb på dette isfyldte hav. Havde bådsmanden ikke opdaget dem, og havde Dirk Peters ikke reddet dem ind til land, havde døden været dem vis.

17

To dage efter var der ikke et menneske tilbage på det sted, hvor kaptajn Len Guy havde genfundet sin broder.

Vi havde ikke kunnet modstå fristelsen til at benytte den båd, vi nu var i besiddelse af. Det var egentlig kun bådsmanden, som i begyndelsen var imod. Han hævdede, at årstiden var for fremrykket til, at vi burde vove os afsted; men da alle vi andre ønskede at gøre forsøget, bøjede han sig for det.

Båden var en af dem, som de indfødte i Tsalals ørige benyttede til farten mellem øerne. Den var omtrent fyrre fod lang, bygget af solide planker; men uden et eneste spiger eller nagle. Jern var et metal, som var fuldstændig ukendt for de indfødte, og de havde i det sted udelukkende anvendt stærke lianer og tætnet båden med mos og gummi, så at den i virkeligheden var så solid og tæt, som vi kunne ønske.

Midt i den var der blevet rejst en mast, og alt, hvad båden kunne bære af fødevarer, var blevet læsset i den.

Og så var vi da atter på vej! Men bådsmanden havde ret i, at det var et voveligt foretagende. Strøm og vind førte os rask fremad; men hvis det viste sig, at vi var indespærret af den faste is, ville det da være muligt for os, at nå tilbage til det sted, hvor alle forrådene fra *Halbrane* var gemt i hulen, som vi havde forladt? Og hvis vi kom igennem, hvis vi nåede ud til Polarkredsen, og så måske fandt fiskepladserne forladt af skibe – hvad så? Der var hundreder af mile til det nærmeste land, og hvorledes skulle en nøddeskal som vor båd kunne kæmpe sig frem over et hav, der var bragt i oprør af vinterstormene?

Det var bedst, ikke at tænke på det!

Men Hurligurli tænkte heller ikke på farerne, der truede os, hans gode humør slap aldrig op, og hans lune snaksomhed opmuntrede os alle, så at vi næsten glemte den usikre fremtid og øjeblikkets stadige lidelser.

Dette år, 1840, var et skudår, og da vi nåede den 29. februar gjorde Hurligurli bestemt fordring på, at vi skulle fejre hans fødselsdag. Han *var* virkelig født på denne dag, og noget måtte der altså gøres, mente han, eftersom han kun kunne fejre dagen hvert fjerde år.

Vi drak da på vor brave rejsefælles lykke og sundhed, og han havde virkelig ærligt fortjent denne opmærksomhed.

Samme dag tog kaptajn Len Guy solhøjden. Det var yderst besværligt; da solen nu kun hævede sig grumme lidt over horisonten; men det lykkedes ham at fastslå, at vi nu befandt os på 79° bredde og 118° længde.

Bagefter bredte de to kaptajner kortet over Sydpolen ud på en af tofterne, og vi studerede det nøje. Vi kunne se, i hvilken retning vi gik; men det var egentlig også alt. Så lidt kendt, som polarlandene var, var det kun lidt, der var kortlagt.

Men jeg gjorde dog en iagttagelse, der, selv om den kun havde liden eller ingen betydning for os, dog kunne have sin interesse. Efter den retning hvori vi gik, måtte vi komme meget nær forbi den magnetiske sydpol.

Det var forresten noget, som vi længe havde kunnet mærke på kompasset, der, siden vi var kommet forbi Sydpolen, havde været ganske upålideligt. Vi måtte udelukkende rette os efter kaptajnens observationer og forresten stole på strømmen, der stadig førte mod nord.

Den 12. marts var vi nået til 75° bredde, og vor båd havde da i den forløbne tid tilbagelagt halvtreds kilometer i døgnet. Med denne fart kunne vi endnu håbe at nå frem i rette tid; men der var heller ikke en time at spilde. Solen nærmede sig stadig mere og mere til horisonten, og kulden begyndte at blive stærkere. Termometret stod nu aldrig højere end 5° under frysepunktet.

Om natten lagde vinden sig, og en tæt tåge spærrede al udsigt for os. Det var en ny vanskelighed, som krævede den største agtpågivenhed. Strømmen førte os nemlig hurtigere afsted, end isbjergene, og vi måtte holde skarpt udkik for at undgå sammenstød. Man skulle have troet, at bådens hastighed ville formindskes, når vinden lagde sig; men i løbet af natten bemærkede vi, at dette var så langt fra at være tilfældet, at hastigheden tværtimod forøgedes. Foran kølen skummede vandet stærkere og stærkere, og det var os umuligt at forstå grunden til denne besynderlighed, som til sidst begyndte at indgyde os en vis ængstelse.

Om morgenen lettede tågen atter, og bredden blev synlig. Og for vore øjne rejste der sig derinde en masse, som i omtrent fyrre favnes højde ragede op over den omgivende slette. Det var en klippe af en besynderlig form, omtrent som en mægtig sfinks med oprejst hoved, med udstrakte poter, et uhyre, der lå der som en virkeliggørelse af oldtidens mytiske dyr.

Eller var det et levende væsen, et utyske, hvis vældige størrelse langt overgik fortidens kæmpemæssige elefanter, der endnu findes indefrosne i polarlandenes is? I den tilstand af overanstrengelse og udmattelse, vi befandt os, var vi i stand til at tro, at det virkelig var et levende uhyre, som i næste øjeblik ville styrte frem og knuse vor båd under sine mægtige klør.

Men efter det første øjebliks overraskelse blev det os klart, at det, som vi så, virkelig kun var en klippe af en højst forunderlig form. Og snart tiltrak andre besynderligheder sig vor opmærksomhed.

Bådens fart blev stadig stærkere, og pludselig fo'r ankeret ud over stævnen. Som draget af en mægtig tiltrækningskraft, fløj det frem i luften og spændte tovet, der holdt det, så stramt, at det truede med at springe. Det så ud, som om ankeret trak os, mens det fløj hen over havets overflade.

"Hvad er dog dette!" råbte William Guy.

"Skær tovet over, bådsmand," befalede Jem West, "eller båden bliver knust imod klipperne."

Hurligurli gik frem i stævnen; men pludselig blev kniven revet ud af hånden på ham, tovet brast, og som en kanonkugle fo'r ankeret afsted hen imod klippen.

Og i samme øjeblik var det, som om alt, hvad der var i båden, blev grebet af den samme hemmelighedsfulde kraft. Vore redskaber og våben, Endicotts feltkøkken, ja, selv knivene i vore lommer blev revet ud og fo'r afsted. Og båden, som ingen tænkte på at styre, løb op på strandbredden.

Forbløffede og forvildede steg vi i land, og der blev ikke tid til at samle vore tanker. På sandet foran os så vi et strandet fartøj.

"*Halbrane*s båd!" råbte Hurligurli.

Ja, det var den båd, som Hearne havde stjålet; men i hvilken tilstand! Klædningen var revet løs, spanterne løsnet fra kølen, ikke en stump jern af nogen slags var tilbage i båden.

Og da vi søgte langs strandbredden, fandt vi der tre lig. De to af dem var Hearne og Martin Holt. Flere var det os umuligt at

opdage; men der kunne ikke være tvivl om, at alle var omkommet.

Vi gik op i land og nærmede os den mægtige klippemasse, som nu var dukket fuldstændig frem af tågen. Heller ikke på nærmere hold mistede den sin mærkværdige lighed med en liggende sfinks, og omkring dens lavere dele fandt vi alle vore sager igen. Som fastklæbet til klippen så vi dér vore våben og knive og alle naglerne fra *Halbrane*s båd; men så stærk var tiltrækningskraften, at det var umuligt at rive dem løs.

En tanke slog da pludselig ned hos mig: Det, som vi så foran os, var en mægtig magnet! Med de redskaber, der stod til vor rådighed, var det umuligt at fastslå; men det var sandsynligt, at vi befandt os ved den magnetiske sydpol, at den var her, netop på dette sted. Og den ulykke, der var overgået Hearne og hans fæller, blev mig nu klar. Magneten havde revet alle naglerne ud af båden, så at den som et hjælpeløst vrag var gået til bunds, og kun den omstændighed, at vor båd var sammentømret med lianer, skyldte vi, at den samme skæbne ikke også havde ramt os.

Men pludselig hørte vi et råb, et eneste både vildt og klagende skrig. Det kom fra Dirk Peters, og da vi fandt ham, lå han død ved sfinksens fod. Ovenover ham, højt oppe på sfinksens mægtige krop, hang et menneskeligt legeme. Det var udtæret og magert, som om kun benene var tilbage under huden, der dækkede dem. Det var Arthur Pym! Han hang i remmen på sit gevær, som han ikke havde fået tid til at frigøre sig for, da magnetens mægtige kraft trak geværet til sig.

Og foran ham lå hans tro kammerat, dræbt af genkendelsens frygtelige sindsbevægelse.

Uden Dirk Peters gik vi atter ned i båden og stødte fra land, for at fortsætte vor sørgelige sejlads.

Og den skulle snart blive endnu mere trist. Få dage efter forsvandt solen under horisonten, og polaregnens evige, halvklare nat omgav os. Vor eneste opmuntring fandt vi nu i polarlysene, der hyppigt dækkede himlen med deres pragtfulde draperier, som lydløst skød sig frem, strålende i rødt og grønt.

Men jeg vil ikke blive ved i enkelthederne at følge denne ensformige, triste sejlads, som for hvert døgn, der gik, forekom os mere håbløs.

Vi kom forbi den faste is og ud på det åbne hav og fik virkelig den 6. april et skib i sigte. Det var barken *Tasman* fra Charleston, som tog os med og førte os velbeholdne til Melbourne.

Og her udbetalte jeg så den belønning, som jeg havde lovet om bord på *Halbrane*.

Vor rejse var endt. Det tilkommer andre at gøre den om og fravriste issfinksen dens sidste hemmeligheder.

Om "Is-sfinksen"

Forfatter: Jules Verne (1828-1905).
Org.udgave: *Le Sphinx des glaces.* J. Hetzel & Cie, Paris 1897.
Denne udgave baseret på: Jules Verne: *Is-Sfinksen*. E. Jespersens Forlag, København 1903.
Oversætter: Ikke oplyst i bogforlæg.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af George Roux (1853-1928) fra den franske førsteudgave: "*Le Sphinx des glaces*".

ISBN 978-87-7979-794-9

2. ebogsudgave, erstatter ISBN 978-87-7979-012-4.

© 2022 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk